THE LIBRARY OF CONGRESS (SERIALS)
RECEIVING DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DC

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXII Kaina 35 c. ANTRDIENIS — TUESDAY, LIEPA — JULY 30, 1991 Nr. 147

Komunistai nori bendradarbiauti prieš „landsbergistų diktatūrą"

Tebenaudojami Stalino režimo išsireiškimai

Vilnius. — Besilaisvinančioje Lietuvoje įvyko dabartinių komunistų, kurie veikia, kad Lietuva būtų ne nepriklausoma valstybė, bet Sovietų Sąjungos dalimi, susirinkimas, kuriame pagrindinį pranešimą padarė Mykolas Martynovičius Burokevičius. Šis jų plenumas vyko rusų kalba. Jį aprašo žurnalistas Kęstutis Žičkus „Lietuvos aido" 134 numeryje. Pasekime Lietuvos laisvės priešų kalbą ir jų bendrakeleivių veiklą.

Pranešėjas pareiškė, kad Lietuvoje „tęsiasi politinė buržuazinio smetoninio režimo restauracija. Ekonomika tapo „ardomosios landsbergistų veiklos auka", pirminio privatizavimo įstatymas naudojamas „ekonominiam šantažui". „Parlamentas ir vyriausybė sąmoningai paėmė kursą į nacionalinės buržuazijos, šešėlinės ekonomikos, kriminalinių sluoksnių ir fabrikantų ugdymą". „Lietuvoje nusistovėjo reakcingiausias, jei ne pats reakcingiausias, buržuazinis totalitarinis režimas Europoje ir net pasaulyje. Todėl jo nepripažįsta niekas, išskyrus Daniją ir Islandiją". Tiesa, Vakarai „stovi ant Lietuvos pripažinimo ribos ir tikisi užspausti Sovietų Sąjungą", tačiau LKP to neleis.

Pranešėjas pripažino, kad „pergyvenami sunkumai sąlygoti objektyvių priežasčių", bet didžiausi jų kaltininkai yra dešinysis Sąjūdžio sparnas ir Vytautas Landsbergis. Didžiausias V. Landsbergio nusikaltimas: net ir dabar, kai jo politikos neperspektyvumas tapo aiškus ir vaikui, jis „vis dar kabinasi už valdžios" ir trukdo išeiti iš krizės, susivienijant visoms „realistiškai mąstančioms demokratinėms jėgoms". Todėl „skatinama karinė psichozė, teroras, jiems reikalingos vis naujos provokacijos", kad Lietuvos žmonės nuolat būtų įbauginti.

Jis tiki tik Sovietų prokurorui

Tačiau „neįmanoma apgaudinėti visus visą laiką": SSSR gen. prokuroro Trubino informacinis laiškas atskleidė tiesą apie sausio 13; absurdiška pasirodė „Landsbergio ir jo pakalikų" propaguojama teorija apie lietuvių tautos vienybę. Apskritai situacija Lietuvoje visiškai atitinka marksizmo teoriją,nes svarbiausi prieštaravimai esą klasiniai. Susiklostė klasikinė padėtis: politinės jėgos pasidalino į kairiuosius, dešiniuosius ir „centrą".

Dešinieji — V. Landsbergis, parlamento dauguma, Sąjūdis, Konsultacinis seimas, Krašto apsaugos departamentas — remiasi „buvusiais banditais, tremtiniais, dvarininkais ir kapitalistais, kriminaliniu pasauliu". Jie persekioja kitaip mąstančius, propaguoja totalitarizmą, antikomunizmą, lietuvišką hegemonizmą ir „neatiduos valdžios be kraujo jūros".

„Centristai" — Ateities forumas, „landsbergistų įžeisti ir jau praregėję tarnautojai", „leiboristai-liberalai". Jų kelias į nepriklausomybę „labiau realus", bet jeigu „reikalas susives į kosmetinį subankrutavusios Landsbergio politikos remontą. Ateities forumas save įvarys į uždarą ratą".

Kairiuosius — LKP ir „Demokratinių jėgų kongresą" — Mykolas Martynovičius apibėrė komplimentais, kurių svarbiausias : „Mes už nepriklausomą suverenią socialistinę Lietuvą Sovietų Sąjungos sudėtyje federalizmo pagrindu". Buvo paaiškinta, kad „absoliučios" laisvės ir nepriklausomybės nėra, ir netgi „landsbergistai siekia integruoti Lietuvą į Vakarų ekonomines ir karines struktūras".

Burokevičiaus vienybė

M.M. Burokevičius pasiūlė vienytis visoms demokratinėms jėgoms, kurios „dabar kyla". Jis teigiamai įvertino A. Juozaičio, J. Veselkos, V. Jasukaitytės, V. Petkevičiaus, M. Visakavičiaus veiklą „demaskuojant asmeniškai Landsbergio antiliaudines ir antinacionalines politikos" esmę. Tačiau „reikalas ne asmenybėse, Landsbergio pakeitimas nieko neduos". Reikia aikštinti Sąjūdžio idėjų pragaištingumą, reikalingi priešlaikiniai rinkimai ir vyriausybė, kurią sudarytų LKP, LSDP, LDDP, Žemdirbių ir Liberalų sąjungų, Ateities forumo bei „centristų" koalicija.

M.M. Burokevičius pagrįstai piktinosi, kad „demokrtinių jėgų bendradarbiavimui kai kurie politikai suteikia grynai vienašalį pobūdį, t.y., sprendžiant praktinius klausimus LKP galimybių išnaudojimui neprieštaraujama, tačiau viešai pripažinti bendradarbiavimo faktus arba bent interesų sutapimą vengiama". Plenumo dalyviai informuoti, kad LKP jau užmezgė ryšius „praktiškai su visomis politinėmis jėgomis, išskyrus dešiniuosius". Burokevičius pasiūlė kompromisą: „LKP interesus turi būti atsižvelgiama — juk visus vienija kova prieš atgimstantį fašizmą, prieš landsbergistų diktatūrą".

Sovietų transporto dalinys Lietuvoje

Pranešėjas karštai paneigė frakcijų buvimą LKP, informavo apie SSSR transporto milicijos dalinio įkūrimą Lietuvoje, pasidžiaugė „agrarinio sektoriaus pasiekimais"; paragino stiprinti partinę drausmę pagal principą „akys baisininkės — rankos darbininkės", aktyviau dirbti agitacinį darbą „gimtąja kalba", pritraukti „daugiau lietuvių ir jaunimo"; rekomendavo plačiau naudoti konspiracinius metodus, nes „aktyviai dirba landsberginė kontržvalgyba", kuri netgi „klausosi mūsų pokalbių su kariškiais".

M.M. Burokevičius užtikrino, kad jei „nacionalseparatistai atsisakys pasirašyti Sąjungos sutartį, kelsime klausimą, kad ją pasirašytų visuomenės atstovai", ir — audringai plojant plenumo dalyviams — pareikalavo, kad SSSR būtų socialistinių, o ne suverenių respublikų sąjunga.

Meksikoje įvyko Lotynų kraštų konferencija, kurioje dalyvavo Kubos diktatorius Fidel Castro viduryje, ir prašė pinigų, bet negavo. Kairėje pusėje matyti Felipe Gonzales, Ispanijos ministeris pirmininkas, Rodrigo Borja, Ekvadoro prezidentas, o dešinėje — Cezar Gaviria Trujillo, Kolumbijos prezidentas ir Carlos Saul Menem, Argentinos prezidentas.

Vakar pasirašyta Lietuvos - Rusijos respublikų sutartis

Maskva. Liepos 29 d. — Šiandien Maskvoje Rusijos Respublikos prezidentas Borisas Jelcinas ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos prezidentas Vytautas Landsbergis pasirašo abipusio ekonominio bendradarbiavimo ryšių sutartį tarp šių dviejų kraštų.

Tos sutarties pasirašymas Maskvos viršūnių konferencijos išvakarėse tarp prez. Busho ir prez. Gorbačiovo laikytina dar viena didele problema, su kuria Sovietų vadas susiduria, norėdamas išlaikyti Sovietų Sąjungą kartu, pranešė per savo laidą „Amerikos balso" radijas.

Lietuvos delegaciją, be paties Landsbergio, sudaro Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius. Užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas, viceprezidentas Ceslovas Stankevičius, Parlamento Užsienio komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris ir Aukščiausiosios Tarybos deputatas Vladimiras Jarmolenko. Lietuvos delegaciją Maskvos Vlukovo aerouoste pasitiko Rusijos Parlamento delegacija.

Oficialus pasirašymo aktas turėjo įvykti 4 val. po pietų Rusijos prezidento rūmuose, kurie taip pat vadinami „Baltaisiais rūmais". Prieš viešas pasirašymo iškilmes, Lietuvos ir Rusijos prezidentai turi privatų pusvalandžio pasitarimą ir po to abi delegacijos dar turi savo sesiją ir po to viešas pasirašymo iškilmes. Sutartis dar turės ratifikuoti abiejų šalių parlamentai.

Šioje sutartyje pasakyta, jog vėliau bus pasirašytas kitas susitarimas iš dviejų dalių — bendradarbiavimo susitarimas ryšium su Kaliningrado sritimi ir pasiuntinybių įsteigimo protokolas Rusijoje ir Lietuvoje. Reuterio žiniomis pasiuntinybių įsteigimo protokolas būsiąs taip pat pasirašomas šiandien.

Po oficialaus akto pasirašymo abu — Rusijos ir Lietuvos — prezidentai turėjo turėti bendrą spaudos konferenciją. Vakare turėjo įvykti valstybiniai pietūs.

Kitas užpuolimas

Ryga. — Liepos 23 d. Rygos radijas pranešė, jog naktį penki ginkluoti vyrai užpuolė muitinės postą prie Rusijos sienos Ludza rajone. Naktį nebuvę galima pažinti užpuolikų, bet jų mašinos leidimo numeris pasakė, kad bent jų mašina yra registruota Latvijoje. Teroristai puolė ne tik muitinės tarnautojus ir policininką bet ir keleivius. Jie paėmė iš vieno praeivio 5,000 rublių ir sužalojo jo mašiną. Prieš išvažiuodami iš posto, jie įmetė granatą, kad susprogdintų postą.

— **Akmenės** rajone, Vegelių kaime prie Latvijos pasienio, naktį buvo užpultas postas ir sužaloti tarnautojai. Turimais duomenimis, tai Rygos OMO darbas, rašo „Lietuvos aidas" birž. 24 d. Taip pat sudegintas Germaniškių postas Biržų rajone, sužalotas jo viršininkas Donatas Kaulinis. Jis paguldytas į ligoninę. Pasvalio rajone sužalotas pasienietis Virginijus Barkauskas ir gydosi ligoninėje.

LIETUVOJE

— **Lietuvos** ekonomistas Kazimieras Antanavičius „Chigago Tribune" korespondentui Maskvoje išsireiškė: „Jeigu mes turėtume savo nuosavą ekonominį pagrindą, mes jau turėtume savo laisvę. Su pinigais mes nugalėtume savo problemas per trejus ar penkerius metus. Be pinigų gal reikės 20 metų".

— **Moldavos** žurnalistas Lilianas Čibotaras paklausė mums gerai pažįstamą Romualdą Ozolą, kodėl jis neįėjo į naują Lietuvos kabinetą. Į tai Ozolas atsakė: „Po Prunskienės man pasiūlė sudaryti naują kabinetą. Kai kurios frakcijos kėlė ir gana ilgai aptarinėjo mano kandidatūros galimybę. Aš sutikau su viena sąlyga: man bus suteikti įgaliojimai įvykdyti kai kurias reformas, be kurių, aš manau, negalės apsieiti nė viena vyriausybė. Įgaliojimais man nebuvo suteikti, ir aš atsisakiau", rašo „Lietuvos aidas" liepos 10 d. Jo reformos lietė parlamentą ir vyriausybę.

Lietuviai menininkai Chicagoje

Chicago. Liepos 28 d. — Šiuo metu Chicagos Grant Parke ir Ravinijoje vyksta vasaros koncertai, kuriuos atlieka pasaulinio garso menininkai, ypač Ravinijoje, kur groja pasaulyje vienu geriausių pripažintas Chicagos Simfoninis orkestras ir čia meno vadovu yra Metropolitan Operos New Yorke dirigentas James Livine.

Praėjusį sekmadienį tokiu koncertu galėjo gėrėtis lietuviai, kai „Margutis" mus pakvietė į panašų koncertą. Ji atliko du menininkai iš Lietuvos.

Pianistas Jurgis Karnavičius III pirmoje koncerto dalyje skambino Schumanno „Kreisleriana", Opus 16 ir Liszto „Mephisto — Walzer" No. 1. Nenuostabu, ad šis jaunas menininkas yra tarptautinio pianistų konkurso Oberline, Ohio, laureatas. Ovacijos jį lydėjo ir mūsų Jaunimo centre.

Po pertraukos pirmą kartą išgirdome **solistę Sigutę Stonytę,** kuri mums padovanojo Šimkaus, Schoenbergo, Verdi, Bajoro, Puccini, Barberio, Charpentier ir Wagnerio kūrinius. Ką gi, teišprašėme tik vieną bisą, o norėjome, kad ji dainuotų mums dar daugiau. Jinai praėjusią savaitę buvo pripažinta geriausia vokaliste Washingtone pravestame Marian Anderson vardo tarptautiniame vokalistų konkurse iš 179 solistų dainininkų. Nuo 1985 metų ji dainuoja Lietuvos Operos Teatre.

Šis koncertas po įvairių liaudies ansamblių antplūdžio buvo tikrai iškili meno šventė.

Prie fortepiono Jurgis Karnavičius

Solistė Sigutė Stonytė

LCA Photo — Larry Naples nuotrauka.

Washingtonas svarsto: kas geriau — sujungta ar padalinta Sovietų Sąjunga

Pabaltijo kraštai — išimtis

Washingtonas. Liepos 28 d. — Administracijos vyresnieji pareigūnai, prieš skrendant vakar į Maskvą, diskutavo pagrindinį klausimą, ar Amerikos interesams būtų geriau, kad būtų sujungta Sovietų Sąjunga, ar, kad mažesnių respublikų grupė būtų sudaryta iš 15 respublikų. Ar prez. Bushas turėtų raginti Pabaltijo, Ukrainos, Gruzijos, Moldavos ir kitas respublikas pasitraukti iš sąjungos? O gal Washingtonas turėtų padėti prez. M. Gorbačiovui išlaikyti sąjunginius kraštus kartu taikiai, nors ir pamažu einama prie naujos ekonomijos ir naujo politinio plano.

Vyriausybės pareigūnas pasakė, jog šiuo metu prez. Bushas tikįs, kad geriausiai bus pasitarnauta amerikiečių interesams, jei ekonomikos teisės bus suteiktos respublikoms, bet užsienio politika ir branduolinių ginklų kontrolė liks Centro valdžios žinioje. Bushas visą laiką pasisakąs už asmeninę prezidento prezidentui diplomatiją. Amerikos korporacijos galinčios vesti reikalus su paskirmis respublikomis ir tai būsią geriau verslo ekonomijai pačioje sąjungoje. Administracijos pareigūnai mano, jog, išskyrus Pabaltijo valstybes, sujungta Sovietų Sąjunga federaciniais ryšiais, kurioje būtų respektuojamos žmonių teisės ir mažumų teisės, pravedamos ekonominės reformos ir laisva prekyba, būtų geriausias modelis tam regionui ir abipusiam bendradarbiavimui.

Tik bendri pareiškimai

Tad Bushas už tokią politiką Sovietų Sąjungoje ir pasisakąs, nors turįs būti atsargus ir kalbėti tik bendrais išsireiškimais ir tik bendrai raginti prie politinio pliuralizmo ir laisvos ekonomijos. To reikalaujanti dabartinė padėtis jo vizito metu, o ypač kai bus Ukrainos sostinėje Kijeve ir kai kalbės Ukrainos Aukščiausiajai tarybai. Saugumo tarybos viršininkas Brent Scowcroft pasakė, jog susitikimas būsiąs pirmas po „šaltojo" karo užbaigimo, kuriame senoji nusiginklavimo politika bus baigta pasirašant tolimųjų distancijų raketų apribojimo sutartį. Tad Bushas ir Gorbačiovas daugiausia kreips dėmesį į Sovietų vidaus problemas ir kad galėtų kartu dirbti pasaulio sunkiausių problemų išsprendime. Scowcroft pasakė, jog Bushas plės ryšius su Sovietų opzicija nepasisakydamas už kurią pusę pasisako. Kijevo kalba esanti ypač jautri. Tai būsiąs jo pastangų pavyzdys raginti derybas tarp Maskvos ir respublikų, nepasisakant daryti žygių nepriklausomybei, kurios Gorbačiovas netoleruotų ir Amerika negalėtų palaikyti.

Pabaltijo valstybės — išimtis

Tačiau tos nesikišimo tarp Maskvos ir respublikų politikos išimtis yra Pabaltijo valstybės sakė tas pareigūnas, nes Amerika nepripažįsta Latvijos, Lietuvos ir Estijos Sovietų Sąjungos dalimi. Bet ir čia prezidentas Bushas neraginsiąs atsiskyrimo sąjūdžių ir nevizituosiąs Pabaltijo savo kelionės metu į Sovietų Sąjungą. Amerikiečių pareigūnai primena, jog tie klausimai Bushui yra labai sunkūs, bet jie esą dar sunkesni Gorbačiovui, kuris nuolatos veda debatus, kaip toli gali eiti, norėdamas pakeisti dabartinę sistemą. Bushas taip pat gerai žinąs, jog jo įtaka Sovietų Sąjungoje yra labai ribota. „Sovietų Sąjunga gali likti kartu, ar subyrėti, bet mes norime būti švarūs, kad nebūtume kaltinami nesvarbu kokiu keliu ji nueis", kitas oficialus Busho pareigūnas pasakė šiam „New York Times" žurnalistui. „Mes sėdėsime ant tos tvoros, kol mes įsivarysime rakštį". Politika esanti pragamtiška, ir ne amerikiečių reikalas, kokia bus Sovietų Sąjunga po dabartinės krizės. Esą negalima nusakyti, kokį kursą pasirinks pats Gorbačiovas ir kiti Sovietų vadai. Svarbiausias dalykas esąs įtikinti Sovietus nenaudoti jėgos prieš atsiskiriančius kraštus. Administracija mananti, kad Gorbačiovas einąs pastoviai prie reformų.

— **Romas Sakadolskis,** „Amerikos balso" lietuviškosios tarnybos viršininkas, vakar kartu su kitais JAV žurnalistais išvyko į Maskvą perduoti reportažus iš prezidento Busho ir prezidento Gorbačiovo viršūnių konferencijos.

KALENDORIUS

Liepos 30 d.: Nortautas, Abdonas, Bijūnas, Donatilė, Jovilė, Radvilė.

Liepos 31 d.: Ignotas Loyola, Lėta, Sanginas, Gracija, Uola, Vykintė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:41, laidžiasi 8:12.
Temperatūra dieną 82 l., naktį 62 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

IŠMINTINGOJO GRACINGAS SENĖJIMAS

KLAUSIMAS. Prašau daugiau parašyti apie lytinį nepajėgumą. Ar yra galimybė, kad ir pensininkas nebūtų lepšis? Tokios žinios daugumui vyrų bus naudingos.

ATSAKYMAS. Yra, yra — kur tau nebus, bet tik išmintingajam tos žinios bus naudingos. Štai jos. Intymumui nusiteikimas ir jame pajėgumas abiejų lyčių asmenims keičiasi senstant. Pensininkai dažnai gąsčiojasi, kad nusiteikimas intymumui ir jame pajėgumas, ypač vyrams, bus paliestas senstant.

Reguloms paliovus moteris kartais skundžiasi makšties sausumu, atsiradusio dėl moteriško hormono estrogeno nuslūgimo. Žinoma, reagavimo laikas intymumui ir polinkis gali sulėtėti, ypač pas vyrus, vienok tai labai įvairuoja pas kiekvieną.

Kiekvienas, sendamas, vartoja vis daugiau ir daugiau visokių vaistų. Kai kurie jų, įskaitant ir alkoholį, įtakoja ir reagavimą ir polinkį intymumui. Todėl tarkis su gydytoju, jei vartodamas bet kokius vaistus pastebėjai, kad patraukimas intymumui ir jam pajėgumas pasikeičia.

Nesisvaiginant, negeriant kavos net ir be kofeino, valgant sveikai: liesai, nesūriai: mintant ovo-lacto-vegetariškai (Alvudo dieta) ir tvarkant kitas turimas negales (ypač cukraligę ir podagrą), kalbamas reikalas tvarkosi.

Žmonoms patartina naudoti tepalus (lubricants) ir skirti daugiau laiko savo vyrui, suprantant, kad ir pensininkai gali turėti patenkinamą intymumą. Čia klaidingai dievobaimingumą suprantantiems ir intymumą laikantiems nuodėme, žinotina ši kiekvieno išmintingojo žinoma tiesa: intymumas su savo žmona ar vyru Dievo dovanos išraiška. Kai visi šios tiesos prisilaikysime, mūsų gyvenimas taps laimingesniu, Dangui ir Žemei priimtinesniu.

Intymumui pasilpus, nepasitikėkime vien piliulėmis reikia tvarkyti visą gyvenimą ir nelaikyti intymumo pagrindiniu gyvenimo užsiėmimu, kaip dabar neišmintingųjų dauguma kad elgiasi.

Nepasitikėkime ir plačiai reklamuojamomis pasiūlomomis intymumui pagerinti — jos neveiksmingos. Eik pas lietuvį urologą ir tarkis su juo. Tai bus sveikiausias sprendimas kalbamu reikalu.

Amerikoje yra iki 20 milijonų intymume nepajėgių vyrų. Šiandien net 99% jų galima sėkmingai pagydyti. Nechirurgiškai gydant, daugumai galima padėti. Nepajėgumas intymume dažniausiai turi fizinę priežastį, jei išsivysto lėtai per kelis mėnesius ar net per vienus metus. Tarp priežasčių, yra cukraligė, širdies ligos, kraujagyslių sklerozė, prostatos prašalinimas, stuburo smegenų sužeidimas, kūno vienos pusės paralyžius (strokas), daugybinė sklerozė, (multiple sclerosis) vaistai ir alkoholis.

Jei nepajėgumas intymume atsiranda staiga: dažniausiai jis esti psichologinės kilmės, pvz. pergyvenant įtampą išėjus pensijon ar persikėlus naujon gyvenvietėn.

Pakartotina nesėkmė intymume sukelia nesekmės baimę — „performance anxiety". Tai dar daugiau sunkina padėtį. Tuomet patariama abiem — vyrui ir žmonai tartis su gydytoju. Jie irgi žino, kad impotencija nėra būtina senstant. Duomenys rodo, kad 75% sveikų vyrų, sulaukusių per 70 metų, praktikuoja intymumą kartą per mėnesį, o 25% sulaukę net 78 metų reguliariai turi lytinius santykius. Dėl amžiaus ilgiau trunkantis pasiruošimas intymumui tik stiprina vyro ir moters draugystę, ko nebuvo skubotoje jaunystėje.

Dauguma vyrų kenčia, nesiskųsdami. Todėl šeimos gydytojui reikia kalbėtis dėl vyro intymių reikalų ir su žmona. Toks gydytojas pasiųs vyrą pas urologą, nes ne visi ir jie yra pajėgūs tokį reikalą tinkamai tvarkyti. Tik turint reikalą su patyrusiu urologu sutaupomos lėšos ir išvengiama nevykusio gydymo.

Pavyzdžiui, toks vyriškas hormonas testosteronas neveikia tiesioginiai intymumo pagerinimui, nors kai kurie gydytojai jį pataria naudoti. O tas hormonas gresia prostatos vėžio išsivystymui.

Medicare padengia impotencijos diagnozės išlaidas ir kai kuriuos gydymo būdus. Nekentėkime, vyrai, kai yra pagalba. Kreipkimės pas specialistus dėl galimos pagalbos. Tarkitės su savais gydytojais, nes daug yra pelnagaudžių kitataučių. Venkite visokių „klinikų", kur išnaudojimas gali būti didelis.

Yra viena patikima įstaiga iš kurios galima užsisakyti kalbamu reikalu literatūros: „Impotence: Patient and Professional Materials" Adresas: National Kidney and Urologic Diseases Information Clearinghouse, Box # KUDIC, 9000 Rockville Pike, Bethesda, Mo. 20892.

Lietuvis pensininkas, būdamas lietuvio gydytojo urologo žinioje ir pildydamas jo nurodymus ir čia paduotus patarimus, gali priediniai padėti savo intymumo reikalams vartodamas kasdien po vieną kapsulę vitamino E, 400 IU; po vieną tabletę cinko sulfato, 200 mg, pavalgius. Jas naudoti visą laiką. Retkarčiais, sakysim, kartą savaitėje ar mėnesį-pagal vyrą, viena tabletė johimbino vakarais (kitiems geriau veikia rytais).

Yra būtina gausiai gerti naudingų skysčių, bet ne svaigalų, nes jie nukerta pajėgumą intymumui taip kaip ir kai kurie vaistai prieš padidintą kraujospūdį. Taip pat reikia vengti be dūmų tabako, alkoholio, pepsų, kavos, šokolado.

Vasaros metu kiekvienam sveikas valgis yra šis: du puodeliai mėlynių su dviem puodeliais nugriebto (skim) pieno ir su Bruno Bakery „Latvian Bread", ypač kiek apdžiūvusia. Ji yra skanesnė užgarsiąją „plytą" — turi skonį. Skanus ir sveikas yra rūgęs pienas, ypač su nenulupta kepta bulve. Žinoma, visos kitokios daržovės, ypač pupelės ir kopūstinės, valgomos gausiais kiekiais.

Vietoje mėsų valgytini šeši kiaušinio baltymai iškepti su šaukštu aliejaus ir su prieskoniais (Adobo Criollo ar Vitarros) paskaninti su minėta duona ir daržovėmis (ypač svogūnais, pomidorais, kopūstais). Tai yra skanumynas ir teikia didžiausią sveikumą.

Intymume pasilpusiam nutukėliui yra būtina sulieseti iki normos. Būtinybė yra vėsus miegamasis su grynu oru. Vonia, pozityvus nusiteikimas, savos sveikatos nepielavojimas dėl menkniekių irgi sudaro sveiko gyvenimo pagrindus.

Aišku, nepamirština ir tai, kad pensininkas nėra kariuomenėn šaukiamas naujokas. Kitas turės pasitenkinti tik mėnesinių intymumu: viskas priklausys nuo to, kaip protingai vyras pasiruošė senatvei.

Visiems svarbu net mėnulin lėkti nuo visokių šarlatanų, kurie už gausius žaliukus vyrui žada vyriškumą, ligoniui sveikatą, seniui jaunystę, mirštančiam gyvenimą... Lengvatikiai jais tiki ir jiems kasmet sudeda po 40 bilijonų dolerių. Visokie neveiksmingi bulgariški vaistai, visokie nesami Vitamin B-15, visokie kiniškų žolių mišiniai skelbimuose rėkte rėkia galį vyrui grąžinti jaunas dienas. Kvailių yra gausybė, jie griebiasi už šiaudo ir taip palaiko šarlatanizmą taip pasibaisėtinai siaučiantį mūsų aplinkoje.

Tik vienas kelias yra išsigelbėjimui nuo tokio savo kišenių drenažo: žmogus turi tapti tikru žmogumi, pasipuošti išmintingumu. Tada tie grobuonys pranyks, kaip žolė dykumoje be vandens. Už tai mūsų pensininko išmintingumas ir yra pati didžiausia apsauga nuo visokeriopos apgaulės.

Tvarkingas vedybinis intymumas, kaip ir tvarkingas valgymas, gėrimas, kvėpavimas ar išsituštinimas yra prigimti, Tvėrėjo nustatyti reiškiniai. Išmintingajam nėra jokios gėdos juos reikiamai aptarti, su jais susipažinti, juos gerinti. Tik visur ir visada turi būti tvarka! Tokią tvarką pajėgia užlaikyti tik išmintingasis. Todėl visi, oi visi vienas kitą pralenkdami skubėkime juomi pasidabinti, pamėgdami kultūrą ir šalin pastumdami niekniekius.

Tik išmintingasis pajėgia eiti per gyvenimą kaip tikram žmogui privalu. Toks laikosi saiko kaip ir visa gyvoji gamta. Jis nuo jaunystės neperdeda ir intymume. Ne policija, ne bausmės, ne kalėjimai (jie čia su kaupu perpildyti neišmintingųjų), ne vien religiniai įsitikinimai (yra dorų ir nereligingų), o asmens išauginimas vien normaliu žmogumi, įskaitant ir subrendimą išmintingumu, saugo nuo klystkelių.

Todėl visų mūsų tikslas, čia gyvenant yra išaugti tikru — išmintingu žmogumi. Tik toks žmogus bus tinkamas čionai ant žemės gyventi ir tenai po viskam buvoti. Už tai liaukimės šunkeliais keliavę ir visi imkimės psichologiškai teisingos žmogaus žmoginimo veiklos: išsižadėdami savęs, padėkime tėvams, kad mūsų aplinkoje kiekvienas vaikas išaugtų išmintingu. Tik tokia mūsų elgsena išdildys netvarką intymume, kuri dabar čia putote putoja ir mums ne už kalnų esančią pražūtį rengia per savo pražūtingas pasekmes.

Už tai visi esą atsakingose pareigose, įskaitant ir gydytojus su dvasiškiais, virskime daktarais Kudirkomis ir kunigais Lipniūnais ir pamėgdžiokime juos, eidami vien takais dorybės.

Juk dabar mes savu elgesiu žudome savo pajėgumą sveikam intymumui, namuose ir svečiuose bei išvykose valgydami „lietuviškus valgius ir gėrimus", keldami kivirčus šeimose, žudydami negimusius, kas mumyse sukelia sąžinės graužimą, kad ir pasąmoninį. Ir tie visi dalykai verčia mus būti impotentais.

Štai atvykusieji iš Lietuvos paprasta darbininkė ir profesorius dirba maistu gausioje aplinkoje ir „giriasi" pradėję tukti. O čia kita jaunuolė nuo mažens valganti labai aštrius valgius ir pradėjusi dejuoti, kad galinti mirti — taip jai skausmas spaudžia ties duobute. Nuodugniai ištyrus (gastroskopija, ultrasound) nieko blogo nerasta. Tik pradėjus normaliai misti, ji nuo skausmų atsipalaidavo. O čia jaunuolis anksti pradėjęs užsiiminėti intymumu ir sulaukęs 20 metų jau nusimena, kad nemalonus jam gyvenimas šeimoje — jau visko atsikandęs.

Tik harmoningas gyvenimas visose srityse užtikrina žmogui gracingą gyvenimą visuose jo padaliniuose. Neišliejus kruvino prakaito, nė vienas toks gėris, kepto karvelio pavidalu iš dangaus neateina. Reikia išmintingumo, kuris padaro mus pajėgius būti tikrais žmonėmis.

Kuris daugiau gavome, iš to daugiau ir reikalaujama. Neapsileiskime ir dvasiškiai: nepaliaujamu darbu talkinkime savo aplinkoje brėstančiam žmogui suaugti išmintingu vyru, išmintinga moterimi. Ta talka ne vien žodžiais, o tikru darbu iš širdies. Tik taip nusiteikus bus pradėta dvasiškių priderama veikla, kuri dabar yra pasibaisėtinai apleista. Už tai ir džiūsta religinis medis, nes vien pasakėlėm, švaistymais bei mitais jo gyvybė napalaikoma. Reika mediciniškai, psichologiškai, pedagogiškai tikros, kad ir religiškai nudažytos jaunam žmogui pagalbos, kad jis išaugtų išmintingu asmeniu.

Todėl visi bręskime į tikrus — išmintingus (vien proto žmogui negana!) žmones. Tada pajėgsime tvarką užlaikyti ir intymume. O šiuo reikalu sunegalavus, ne šunkeliais bastykimės, o tikru keliu eidami tarkimės su savo šeimos gydytoju. Jis pasiųs tokį ligonį, reikalui esant, pas profesionalą — urologą.

O tos moteriškės turi liautis viena kitai apie savo vyrus, jų pajėgumą žinias skleidusios. „Tai bent vyras tos Petrienės — ji juomi aštuoniasdešimtmečiu neatsidžiaugia, o manasis dar nė per kapą metų nepersirito ir jau puzdru virto". Tokioms ir panašioms kalboms vyrai yra labai jautrūs. Kaip nešvariu vandeniu nenuprausi veido, taip tokiais vyro niekinimais nepakelsi jo pajėgumo intymume. Todėl moterėlės puoškitės išmintingumu ir žinokite, kad kiekvienas vyras yra savitas ir nepalyginamas su kitu. Kokį Dievas tamstai davė, su tokiu leisk dienas džiaugsme ir varge. Sėkmės!

Čikagiškis gydytojas Leonidas Berrry (centre) redagavo skrandžio-žarnų tyrimų mediciniška veikalą, bendradarbiaujant žymiausiems pasaulyje šios srities žinovams. Jų tarpe yra ir Lietuvos vardą išgarsinęs šio skyriaus tvarkytojas — pirmoj eilėj, pirmas kairėje. Kiekvienas savitai darbuokimės pavergtos tėvynės greitesniam išsivadavimui.

MES TIKIME

Lietuvos vaikučiams visko stinga

Sunkioje būklėje atsidūrė Lietuvos vaikučiai — taip pasakoja ką tik grįžusi iš Lietuvos JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė. Viešėdama tėvynėje, Švietimo ministerijos atstovo užsienio sektoriui Audriaus Antanaičio lydima, lankėsi mokyklose. Taip pat socialinio ugydmo skyriaus viršininko Valdemaro Vadoklio lydima aplankė našlaitynus.

Pagalba vaikučiams yra būtina ir skubi, — jautriai tęsia pasakojimą pirmininkė, — labai reikalingi rūbai ir avalynė vaikučiams ir paaugliams. Visiškai nėra kūdikiams ir vaikams kepuraičių, kojinaičių ir apatinių rūbelių. Taip pat labai reikalingi mokykliniai reikmenys: pieštukai, šratinukai, spalvinimo pieštukai ir knygelės, akvarelė, pastelės (vandeniniai dažai), trintukai, molis lipdymui, liniuotės, kuprinės ir kiti. Rūbus ir mokyklinius reikmenis kiekvieną dieną galima pristatyti į Seklyčią arba į Lietuvių centrą Lemonte. Galima, šiam kilniam tikslui aukoti ir pinigus, siunčiant Švietimo tarybos pirmininkei, Reginai Kučienei, 8626 South Mozart, Chicago, IL 60652/ 312-778-0358. Čekius rašyti Lithuanian Educational Council, Inc.

Mes tikime, kad lietuviškos širdys Lietuvos našlaičiams ir moksleiviams bus jautrios. Mes tikime, kad Lietuvos vaikučiai lenks savo geradariams galvytes ir tars gražiausią žodį — Ačiū!

* * *

Dėl ilgo liežuvio ne vienam dantys išgriuvo.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priėmimo Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.
Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Kaip Jugoslavijos byrėjimas

PALIEČIA LIETUVOS LAISVĖJIMĄ?

Visos tautos, kurios nori savarankiškai gyventi, turi teisę laisvai apsispręsti. Jugoslavija nėra natūralus ar vieningas tautinis vienetas. Ji susideda iš įvairių slavų tautų, kuomet subyrėjo Habsburgų imperija. Didžiausia ir dominuojanti tautybė yra serbai. Kol buvo kovojama prieš turkus, o vėliau austrų hegemoniją, tai tos slavų tautos rado bendrą kalbą. Susikūrus Jugoslavijai 1918 m. XII, buvusioji santarvė pradėjo silpnėti. Kroatai, slovėnai, makedoniečiai ir kiti nenorėjo nusilenkti serbų dominavimui. Iš Jugoslaviją sudarančių slavų genčių žymiausios yra: serbai, kroatai ir slovėnai. Serbai yra graikų ortodoksai, o kroatai ir slovėnai katalikai. Šis religijų pasiskirstymas yra todėl, kad čia susikryžiavo Romos ir Bizantijos interesai.

Viduramžiais tik serbai sukūrė savo valstybę. Ir jų žemės buvo svetimųjų puolamos, veržėsi graikai, bulgarai ir vengrai. Tik 1165 m. buvo atsikratyta svetimųjų valdymo. Bet neilgam. Iš Mažosios Azijos į Balkanus veržėsi nauja grėsmė — tai turkai. Po sunkių kovų 1459 m. pateko po turkų jungu. Silpnėjant turkų imperijai, jau XIX-tojo šimtmečio pradžioje serbai pradėjo sukilimą. Iš pradžių gavo plačią autonomiją, o 1867 m. turkai buvo priversti ištraukti savo kariuomenę. Čia reikia pastebėti, kad serbų reikalavimus stipriai rėmė Rusijos carai ir Anglija.

Serbų pasisekimo skatinami sukilo Bosnija-Hercogovina. Serbai jiems padėjo ir paskelbė karą Turkijai, kuris pasibaigė 1878 m. Berlyno sutartimi. Šio karo pasekme, Balkanuose pradėjo įsigalėti Austro-Vengrija. Berlyno sutartimi Bosnija-Hercogovina atiteko Austrijai. Serbai dėl to nerimo. 1914.VI.28 serbų nacionalistai Sarajeve įvykdė atentatą, kuriame žuvo Austro-Vengrijos sosto įpėdinis. Šis įvykis laikomas Pirmojo pasaulinio karo priežastimi. Balkanai, būdami tiltu tarp Europos ir Mažosios Azijos, taip pat buvo ir didžiųjų galybių varžymosi objektu. Įvairios įtakos veikdavo ir į vidaus politiką, kas sukeldavo daug neramumų. Todėl ir yra paplitęs žodis „balkanizacija", kuris turi neigiamą reikšmę. Yra pasitaikę, kad kongresmanai, kalbėdami mūsų minėjimuose, apie Lietuvos išsilaisvinimą, pasako: „Lietuva ir visi Balkanai". Mes turime informuoti ir prieš tokią nuomonę kovoti. Jeigu bus prikergta „balkanizacijos" sąvoka, tai bus didelis stabdys Lietuvos laisvėjimo pastangoms, nes „balkanizacija" yra valstybinės netvarkos sinonimas. Iš įvairių valstybininkų ir spaudos pasisakymų galime aiškiai matyti, kad yra nusistatymas prieš esamų sienų keitimą. Lietuva nėra Afrikoje ar Ramiajame vandenyne, kur kiekviena puslaukinė gentis ar salelė turi teisę į nepriklausomybę.

Klausaus radijo. Kaip tik kalbama mums rūpimu Jugoslavijos klausimu. Žinių komentatorius sako: „Kiekvienas sienų pasikeitimas valstybininkams yra siaubas, ypač — jeigu tai liečia Sovietų Sąjungą". Sov. Sąjunga yra nelyginant šventoji karvė, kurią visi nori tiktai maitinti, ir visi bijo, kad ta karvė neužverstų kojų. Maskva irgi pro Balkanų klausimą negali ramiai praeiti, ir ją siaubas ima, kadangi ir Sovietų Sąjunga sudaryta Balkanų pavyzdžiu. Jų situacija yra dar blogesnė, Jogoslavija sudaryta daugiausia iš slaviškų tautų, o sovietija — įvairių tautų kratinys. Be to, daugiausia iš užkariautų tautų, tad jos kinkos dreba.

Bolševikai nebūtų bolševikai, jeigu jie nesugebėtų užmaskuotų priešų surasti. „Pravda" sugretino Jugoslaviją su Pabaltijo klausimu: „Vakarų pritarimas Pabaltijo nepriklausomybei padrąsino ir Balkanų separatizmą". Rašančiajam atrodo, jeigu slovėnai būtų stebėję Pabaltijo laisvėjimo eigą ir Vakarų praktišką paramą, tai gal nebūtų drįsę Pabaltijo keliu eiti. Tačiau Slovakijai Vakarai parodė žymiai didesnį dėmesį ir pritarimą. Prasidėjus ginkluotam konfliktui, Europos valstybės tuojau sustabdė vieno bilijono paramą Jugoslavijai. Priedo Austrija ir Italija pranešė, jeigu Belgradas naudos jėgą, tai jos pripažins Slovakijos nepriklausomybę. Tai yra žymiai daugiau negu tik „rūpestingas stebėjimas".

Šį skirtumą gal galime paaiškinti Vakarų mentalitetu. Balkanai ir Adrijos jūra buvo Berlyno ir ypač Vienos (Austro-Vengrijos), o Pabaltijys paskutiniais šimtmečiais – Maskvos politinėje orbitoje. Prezidentas F. D. Roosevelt buvo nusistatęs prieš visas imperijas, tad ir vėliau Amerika palankiai vertino ir skatino byrėjimą Didž. Britanijos, Prancūzijos ir Olandijos imperijų. Tačiau nustoja žado, kuomet mato byrančią Rusijos imperiją. Jugoslavijos konvulsijose jie mato miniatiūrinį chaosą to, kas gali vykti byrant Rusijos imperijai — tik visai kitu mastu ir žymiai daugiau kraujo.

Besilaisvinančių tautų krauja gal tiek negąsdintų Vakarų, jeigu ten nebūtų milžiniško kiekio atominių ginklų. Juos nukrečia šaltas prakaitas, kuomet pagalvoja, kad atominiai ginklai galėtų patekti į vadinamųjų „nacionalistų" rankas. Keturiasdešimtį metų kovojo prieš komunizmą, o dabar pavojų pamatė atgimstančiame nacionalizme. Apskritai paėmus, „naujosios santvarkos" kūrėjai nenori matyti jokių pasikeitimų ir dabartinių sienų ardymo. Tik tuomet neaišku, jeigu viskas paliekama po senovei, kam prikergti tą „Naujosios..." sąvoką? Išeitų, kad valstybininkai, kurie neturi gabumų istorijos eigą pakeisti, norėtų bent išgalvotu šūkiu rasti joje vietą. Nesivadovaujant horoskopu, yra sunku numatyti įvykių eigą. Tačiau galima prileisti, kad Jugoslavijos įvykiai gali paskatinti ir kitų tautų išsivadavimo viltį. Taip pat, kad didėjant išsilaisvinimo bangai, Vakarai gali būti daugiau suinteresuoti palaikyti, nors ir griūvančią „blogio imperiją", o ne išsilaisvinimo siekius. Juk ir Leninas yra pasakęs, kad: „Kapitalistai sau pakarti virvę patys parduos!"

J. Ž.

TARŠA DIDŽIUOSIUOSE EŽERUOSE

Didžiuosiuse ežeruose, kurių tarpe ir Michiganas, aptinkama chlorino taršos, atsirandančios iš pramonės įmonių. Kelia susirūpinimo pavojai arti jų gyvenančių žmonių sveikatai. Svarstomos priemonės kovai prieš tą negerovę.

SOVIETINIO ŽEMĖS ŪKIO NESĖKMĖS

IGNAS MEDZIUKAS

Stebint šiuo metu sovietų žemės ūkio krizę, prieinama prie išvados kad ji yra pasekmė Stalino ir jo įpėdinių neprotingo elgesio, sunaikinant individualaus ūkininkavimo sistemą, ūkininkus apšaukiant liaudies priešais, bolševikų terminologija, kulakais. Ukrainoje, kuri buvo žinoma kaip grūdų aruodas, kolektyvizacijos metais (1929-32) žuvo 8 milijonai žmonių. Reformatoriai pakirto šaką, ant kurios jie patys sėdėjo. Žinoma, kad buvęs LTSR finansų ministras ir Plano komisijos pirmininkas J. Vaišnora dėl savo nuomonės neskubėti su žemės ūkio kolektyvizacija pateko į Stalino nemalonę, 1945 m. buvo apkaltintas ir iki 1955 m. kalėjo. Tik po Stalino mirties buvo paskelbta, jog buvęs neteisėtai represuotas.

Sukolektyvintas sovietų žemės ūkis nepajėgė pagaminti reikalingo maisto kiekio, todėl teko importuoti javus iš užsienio, nors žinoma, kad prieš Pirmąjį pasaulinį karą duoninių javų perteklius buvo eksportuojamas į kitas šalis. Karai ir suirutės nualino Rusijos žemės ūkį, o galutinį smūgį sudavė kolektyvizacija.

Kolektyvinių ūkių atsilikimas

Apskaičiuojama, kad šiuo metu sovietų žemės ūkyje dirba apie 30% darbo jėgos. Dirbamos žemės plotas yra vienu trečdaliu didesnis negu JAV, bet sovietai pagamina tik pusę to kiekio, kiek Amerikos žemės ūkis. Sovietai, būdami izoliuoti nuo pasaulio, atsiliko technikoje. Jie šiandien supranta, kad išvystyti ūkį, pakeliant jo produktingumą, reikalinga moderni technologija. Bet jų visa klaida, kad ligi šiol laikydamiesi socializmo dogmų, neįžiūrėjo, jog žemės ūkio pažangai reikalinga duoti laisvę pasireikšti individualiam ūkiui, kaip yra JAV ūkinėje sistemoje, kuri maždaug prieš du dešimtmečius įvykdė ūkinę revoliuciją.

Amerikos žemės ūkyje dirbantieji sudaro tik 3% visų krašto gyventojų. Jie pigiausiu būdu, kaip niekur kitur, ne tik išmaitina JAV gyventojus, bet turi perteklių eksportui į užsienį ar remti karų ir kitų nelaimių paliestus kitų kontinentų gyventojus.

Sovietų vyriausybė, propaguodama pasaulio užkariavimą, savo gyventojus laikė tartum kalėjime. Nenuostabu, kad pabėgimas į užsienį buvo laikomas didžiausiu nusikaltimu. Visas dėmesys buvo sukauptas karo pramonei, vis dar neatsisakant pasaulio užkariavimo minties, kad pavergti kraštai būtų išnaudojami ir jų pagamintos gėrybės pusvelčiui pereitų centro dispozicijon. Žemės ūkio gamybos sritis buvo apleista, gamybos rodikliai smuko, gyvenimo standartas menkėjo.

Kai šiemet balandžio mėn. M.Gorbačiovas lankėsi Japonijoje, susipažinęs su japonų žemės ūkio gamybos procesu ir technika, pareiškė: „Mūsų ištekliai pranyksta, nes mes nenaudojame tinkamos technikos, nedirbame kaip reikėtų dirbti, mūsų transportas netvarkoje, neturime tinkamų sandėlių ir gamybos priemonių. Todėl visose srityse, kol iš žaliavos pagaminamas produktas, mes turime didelius nuostolius".

Mašinų ir joms dalių trūkumas

Šių metų sėjos sezonui Sovietų Sąjungoje žymiai mažiau galėjo būti pavartota traktorių negu ankstyvesniais metais. Kolektyviniai ūkiai turėjo 20-25% mažiau įvairių žemės ūkio mašinų, kaip pvz. kultivatorių, plūgų, akėčių negu ankstyvesniais metais. Laikraštis „Izvestia" kovo 22 d. paskelbė, kad 378,000 traktorių, 250,000 sunkvežimių, 200,000 plūgų ir 130,000 sėjamųjų mašinų stovi nepataisytų kolektyviniuose ūkiuose. Sovietų Sąjunga negali gauti mašinoms dalių, kurias anksčiau gaudavo iš Rytų Vokietijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos.

Sovietų metalurgijos ministras S. Kilpakov balandžio 10 d. Tasso korespondentui kalbėjo: „Žlugimas sovietų metalurgijos pramonės gresia inžinerijos, chemikalų ir kitų rūšių gamybai ir gali būti priežastimi milijonams netekti darbo, sutrukdyti žemės ūkio gamybą, ir sukelti ekonominį suirimą. Kraštas pritrūks metalo".

B. V. Didaspov, sovietų centrinio komiteto narys, taip rašė „Pravdoje" (vasario 18 d.): „Fabrikai negali dirbti dėl trūkumo žaliavos ir nesant kontraktų žaliavoms".

Vakarų parama Sovietų Sąjungai

Pirmenybę duodant karinei pramonei, daroma žala civilinio gyvenimo ekonomijai, žmonių kasdieninio gyvenimo poreikiams. Einant prie nusiginklavimo, karines įmones pritaikant taikos meto gamybai, karinė vadovybė pareiškė, kad tik dalis tankų pramonės gali būti pritaikyta kasdienio gyvenimo reikmenims gaminti. Taigi, atrodo, nenorima atsisakyti ginklų gamybos, nors karo grėsmė yra sumažėjusi, susitarus prezidentui George Bushui su M. Gorbačiovu dėl ginklavimosi sumažinimo.

Vakarų valstybės per paskutiniuosius dvejus metus Sovietų Sąjungai yra davusios paskolų, kredito garantijų ar tiesioginės pagalbos 41 bilijoną dolerių. Nežiūrint to, nematyti, kad tokios stambios sumos atneštų sovietų ūkinio gyvenimo pagerėjimą, nes dideli kreditai ir subsidijos dingo be pėdsakų sovietų biudžete, tartum akmuo įmestas į ežerą.

M. Gorbačiovas Londone gavo techninės pagalbos užtikrinimą. Jei kraštas, Vakarams padedant, pereis į rinkos ekonomiją, tik po ilgų metų reikia tikėtis pagerėjimo, nes neužtenka technologinių priemonių, reikia pakeisti žmonių galvojimą.

Lietuvių ekspedicija ieško ir pagerbia buvusių politinių kalinių kapus Kazachstane.

Spaudoje

POLITIKA IR MORALĖ

Politikas, kuris savo veiksmuose remtųsi pirmoj eilėj moraliniais dėsiais, retesnis negu retenybė. Apie tai skaitome naujausiame „Į Laisvę" žurnalo (1991 Nr.111) viename iš vedamųjų antrašte „Prezidentas Landsbergis Amerikoje":

Retai tesurasime idealistą politiką ar valstybės vyrą, kuris moralės principus labiau vertintų negu pragmatiškos naudos ieškojimą. Nebent į politinės veiklos prieki jis būtų išstumtas ne savo paties noru, bet susiklosčiusių įvykių ir jam būtų patikėtas pačios tautos mandatas. Toks žmogus prieš 50 metų buvo prof. Juozas Ambrazevičius-Brazaitis, toks žmogus - šiandien yra prof. Vytautas Landsbergis.

Nėra lengva tokiam idealistui profesoriui kalbėtis su pragmatizmu persunktais didžiųjų valstybių vyrais. Nėra lengva atsakinėti į kartais stačiokiškus reporterių klausimus ar dalyvauti vakarietiško tipo televizijos „talk show" programose. Juolab, kad ir nepakankamas svetimos kalbos mokėjimas trukdo tinkamai išsireikšti ar šmaikščiai sudominti mases žiūrovų. Tad nenuostabu, kad Amerikos televizijos plačiosiose žiūrovų masėse prez. Landsbergio vizitas gal ir nepadarė didesnio atgarsio. Tačiau labiau galvojantiems ir labiau įvertinantiems tiesos ir moralės principus šis kuklus, kiek susikuprinęs televizoriaus ekrane profesorius, atstovaujas į laisvę besiveržiančią tautą ir drąsiai konfrontuojąs išskaičiavimuose ir politinėse machinacijose paskendusius valstybių vyrus ar jų idėjas, padarė didelį įspūdį. Nes jis nebijojo pasakyti tiesos, kad Lietuva yra tikrasis demokratijos modelis Sovietų Sąjungos reformų vyksme, tik Vakarų demokratijos kažkodėl to nenorinčios suprasti: jos vis dar žvelgia tolyn į rytus per mūsų galvas, lyg vengtų pažvelgti tiesiai į akis.

Dalis prezidento Landsbergio viešnagės buvo skirta susitikti ir su Amerikos lietuviais. Turbūt ilgėliau jam teko būvoti Chicagoje ir Los Angeles. Apskritai susitikimai buvo pilni nuoširdaus abipusio jausmo. Tačiau, bent Chicagoje, susitikimų programa buvo nežmoniškai perkrauta ir kai kurių grupių bei veiksnių išnaudojama savo interesams, kad tik būtų galima su prezidentu nusifotografuoti, oficialiai priėmime jį pasveikinti, gauti jo interviu. Lietuviškieji politikai, išeivijos veiksnių ar kai kurių organizacijų žmonės vis dar nepamiršta savanaudiškų ambicijų. Neveltui tad ir prez. Landsbergis savo pagrindinėje kalboje Maria High auditorijoje pasakė: „...Reikia vienyti jėgas. Reikia, kad nebūtų tokių situacijų, kaip seniau kai kada šitos valstybės valdžia pasakydavo, kad ji neturi aiškaus vaizdo, ko lietuviai nori, todėl, kad vienos organizacijos kalba vienaip, kitos kalba kitaip. To tikrai negali būti..."

j. b.

Laisvė buvo tremtinė visose pasaulio dalyse; amerikiečiai, priimkite šitą pabėgėlę ir parenkite prieglaudą žmoniškumui savo krašte.

Th. Paine

Kaip viena kregždė nepadaro pavasario, nei gražios dienos, taip viena diena ar trumpas laikas nedaro žmogaus laimingu.

Aristotelis

KAI SIAUBAS ARTĖJO

KĘSTUTIS RADVILĖNAS

30

— Nenusigąskite. Žinau, kad jūsų tikyboje tokia išpažintis neleistina. Kai ateityje sutikę savo tikybos kunigą eisite išpažinties, pasakykite jam kad tokią išpažintį esate atlikę ir priėmę Komuniją.

Mes tai žinojome ir be jo įspėjimo. Bet po tokios interpretacijos dvasinė nuotaika tapo šiek tiek apraminta.

O dabar vėl praeities prisiminimų srauto žaižaruoja lyg neužgydoma žaizda, giliai įsirėžusi sielos gelmėje.

Gražioje pušyno paunksmėje, prie bombos išrautos didžiulės pušies kerplėšos sėdi krėsle kunigelis ir tik žegnoja, išriša ir atleidžia. Taip skubiai, kad anie nespėja net ir stulą pabučiuoti.

Slenku keliais vorele per miško smėlį ir galvoju: nejaugi nei vienas neprisipažįsta atlikę bendrą išpažintį ir priėmę Komuniją iš evangelikų kunigo rankų? Ne! Aš jau šventvagiu neliksiu. Išpažinsiu. Mano išpažinties kunigėlis išklausęs paaiškino:

— Ta išpažintis buvo gera.

Še, tau, kad nori. Vos spėjome koją iškelti iš mūsų šventosios Lietuvos — pasikeitė ir bažnytinis kanonas...

Antradienis, kovo 27 d. Privažiavęs garvežys mūsų vagonus nustūmęs prikabino prie keleivinio traukinio. 7:00 val. atsisveikinome ramią stotelę Seddin. Išvažiavę iš Berlyno riedėjome per bombų išknistus laukus. Kelias buvo naujai atstatytas, traukinys vos judėjo. Negana to, kelis kartus atakavo amerikiečių lėktuvai. Keleiviams teko slapstytis po tiltais, griovyse ir bombų išraustose duobėse. Laimei nei vienas keleivis nebuvo sužeistas ir garvežys nesugadintas. Lėktuvams nuskridus judėjome pirmyn. Taip lydimi mirtį nešančių „plieninių paukštelių" 21:00 val. atvykome į Wittenberg. Mūsų vagonus nustūmė į prekinių traukinių parką ir paliko nežiniai.

Trečiadienis, kovo 28 d. Ryto metą prie mūsų vagonų motociklu privažiavo du karo žandarai. Man tuo momentu stovėjusiam ant rampos įteikė telegramą. Praneša, kad du mūsų kareivėliai areštuoti už plėšikavimą. SS teismo posėdis 9:00 val. Pageidauja atvykti į teismą asmenis, kurie už karių drausmę ir veiksmus atsakingi.

Telegramą perdaviau Sonfr. Pr. Bakšaičiui. Jis čia pat pasiskyrė mane vykti su juo į teismą. Aš nesutikau, teigdamas, kad man tai nepriklauso. Grupė su kuria atvykau iš Lietuvos, yra visa vagone. Ne mano pareiga kišti savo snapą į kitos grupės pavaldinius ir imtis už juos atsakomybės. Esu tikras, kad tai kareivėliai baigusio privatišką karo mokyklą, kuris tik staiposi pasipuošęs leitenanto antpečiais. Kvieskitės ji. Atrodys daug puošniau ir autentiškiau.

Matydamas, kad jis griežtai laikosi savo — sutikau. Pasiliekantiems vagonuose nurodė iki kurios stoties nuvažiavus išsilaipinti ir laukti mūsų. Teismas buvo mums nepakeliui. Važiavome gana toli visai kita glžk. linija.

Teismo salėje, jau radome besėdintį „brolį" su barzdele ir jo sėbrą turintį tokius pat polinkius kaip ir jis. Teisėjų kadrą sudarė tik SS ginklo kariai: pulkininkas, majoras, kapitonas ir leitenantas. Iš kareivių laipsnių: viršila, puskarininkis ir eilinis. Tos septynios „asabos" neatrodė sadizmu išvagotais veidais. Linksmoje nuotaikoje kalbėjosi tarp savęs, o retkarčiais, užmetę žvilgsnį kaltinamųjų pusėn, nepagailėdavo ir jiems raminančio šypsnio.

O vis dėl to, nuo jų ginklo jau milijonai trūnija po velėna. Apie tai pagalvojus tai šaltas, tai karštas prakaitas sruvena per nugarą.

Prasidėjus teismo procesui ir paskelbus jiems kaltinimą, paaiškėjo, kad gretimai mūsų vagonų ant kitų bėgių buvo pastatyti keli vagonai su kopūstais prie kurių stovėjo kariška sargyba. Iššokę iš vagono mūsiškiai pasigriebė po galvą kopūsto ir buvo begrįžtą atgal. Tuo momentu sargybinis sušuko:

— Halt! — Stok!

Pasirodė, kad šio teismo sesijoje tapau atsakingu asmeniu. Mat, Sondf. Pr. Bakšaitis kaip repatriantas — kraujo vokietis, prikomandiruotas prie mūs administraciniams ir kitiems ypatingiems reikalams atlikti. Gi drausmės palaikymo atsakomybė atiteko man. Kai pirmininkaujančio klausimai buvo nukreipti į mane, aš paprašiau, kad leistų atsakinėti Sonderfuehrer'iui, kadangi mano kalbos žinojimas ypač teisme, buvo ribotas. Klaidingai suredaguotas sakinys gali pakenkti ne tik kaltinamiesiems, bet ir man pačiam. Į tai teismo pirmininkas pareiškė:

— Atsakinėk kaip moki. Mes bandysime suprasti teigiamai.

— Aber fragen Sie nicht so schnell, bitte, sonst verstehe ich Sie nicht — paprašiau ir paruošiau savo priimtuvus sutikti klausimus.

— Ar esi matęs stotyse ir kitose vietose įspėjimus: „Wer pluendert wird erschossen!" — Kas plėšikaus bus sušaudytas!

— Taip. Esu matęs labai daug.

— Tai kodėl ignoruojate? Kodėl neišaiškinate savo kareiviams tų įspėjimų reikšmę? Ypač tokiems, kokius matote čia, nei skaityti, nei kalbėti vokiškai nemoka. Jiems gresia mirties bausmė dėl kieno tai apsileidimo!

(Bus daugiau)

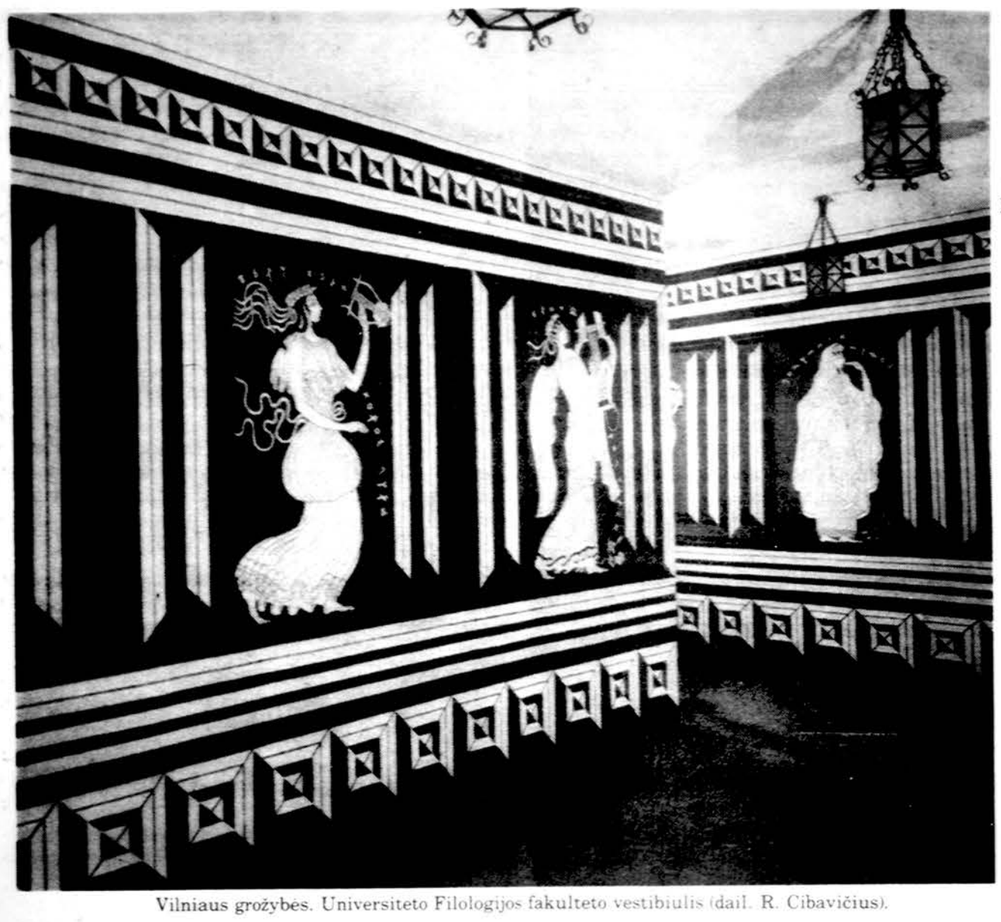

Vilniaus grožybės. Universiteto Filologijos fakulteto vestibiulis (dail. R. Cibavičius).

PRISIMINIMAI IŠ VILNIAUS

(Pabaiga)

E. RINGUS

Žymus lenkų rašytojas pergyveno visą bolševikmetį Vilniaus priemiestyje (dabartiniame Šalčininkų rajone). Viena jo geriausių knygų (Drogar do nikad – kelias į niekur) aprašo gyvenimą Vilniuje ir apylinkėse 1940-41 m. Lenkų jis buvo smarkiai kritikuojamas, nes šioje knygoje lietuvius, gudus, ir senuosius rusus vaizduoja visai be lenkiškų tendencijų. Jis irgi kritikavo Lenkijos elgesį tarpkariniame laikotarpyje, nesutiko su Londono lenkų egzilinės vyriausybės nurodymais. Jo knygos išverstos į vokiečių, anglų, ir prancūzų kalbas. J. Mackiewicz, vokiečių kviestas, dalyvavo Katyno masinių lenkų karininkų aukų atkasime. Savo įspūdžius jis išleido atskiroje knygoje, kuri irgi išversta į įvairias kalbas.

Lenkijai žlugus, į Vilnių pribėgo masė lenkų. Vilnius buvo perkrautas pabėgėliais. Maža dalis per Lietuvą ir Latviją pabėgo į Švediją. Pabėgėliai tušti nebėgo, todėl prekyba užsienio valiutomis klestėjo. Verta paminėti faktą, kad žydai dar 1939 m. rudenį pirko rusiškus červoncus, mokėdami litais ir doleriais. Gaila, kad maža lietuvių, likusių Gudijoje, neperbėgo į Vilniaus sritis. Kaip žinoma, pakeisti gyvenamą vietą vėliau buvo neįmanoma. Tą pačią klaidą pakartojo ir 1944-45 metais. Lietuvos-Gudijos respublikų siena darėsi nepereinama, kol pagaliau tapo, kaip geležinė užtvara. Nežiūrint didelės rizikos, prekyba per sieną ėjo. Gudijos ir tolimosios Rusijos gyventojai žinojo, kad kapitalistinėje Lietuvoje nieko netrūko, kai tuo tarpu išvaduotose srityse pritrūko visko, net degtukų ir adatų. Sąlygos spekuliacijai Vilniaus krašte buvo gan palankios, nes tuojau už miesto prasidėjo Rudnikų girios ir pelkės. Vienas epizodas taip ir liko atmintyje, dažnai pasikartojantis sapnuose. Tai įvko prieš Kalėdas. Anapus sienos žmonės vis dar šventė Kūčias. Reikėjo miltų, cukraus, silkių, net žvakių. Traukiniai buvo kontroliuojami, todėl geriausias būdas buvo vykti per girias ir balas. Patogiausia būdavo žiemą, nes rogės slinko tyliai ir kelių nereikėjo. Pasienio sargyba dėl šalčio nebūdavo labai pareiginga. Pavojus, tačiau tykojo už kiekvieno krūmo. Taip vadinamos kaimų sargybos irgi žiūrėdavo, kad per jų apylinkes nesibastytų ne vietiniai. Pats pavojingiausias elementas buvo vietiniai banditai, ypač iš kitos sienos pusės. Sudorodavo kokį kontrabandininką Lietuvoje ir perbėgę Gudijon buvo saugūs. Vežėme neblogą krovinį: 50 kg cukraus, 100 kg miltų, sacharino, degtukų, kelis šimtus tablečių aspirino ir t.t. Važiavom lydimi vietinio palydovo. Mano draugas patyręs spekuliantas kišenėje turėjo „naganą" ir dar kažkokį geležinį daiktą. Prie sienos priartėjom be komplikacijų. Upelis Šalčia plaukė per plačią pelkę. Mūsų nelaimei upelis nebuvo pakankamai užšalęs. Vienintelis kelias į anapus vedė per tiltuką, kuris dažnai buvo saugojamas pasienio sargybos. Oras buvo šaltas, todėl tikėjomės, kad sargybiniai bus pas netoli esantį ūkininką. Palydovas patikrino ir tikrai sargybos ant tilto nebuvo. Rėžėm arkliui botagu ir riščia artėjom prie tilto. Sniego ant tilto nebuvo ir mūsų tempas sulėtėjo. Išlipę iš rogių stūmėm jas, bet rogės su prekėmis buvo sunkios. Jau buvom kitame tilto gale kai išgirdom „stoi" – stok. Prie tilto pamatėm siluetus dviejų karių su vamzdžiais atkreiptais į mus. Dar reikėjo poros sekundžių ir rogės slystų sniegu už sienos į mišką. Viena kulka prazvimbė pro mus. Šūvis, matyt, išgąsdino arklį ir metėsi priekin. Bet sargybiniai jau irgi buvo čia pat. Pamačiau draugo ranką, metant kažką. Tai buvo granata. Sprogimas, dūmai, riksmas, bet mes jau atsidūrėme tamsiame miške. Teko girdėti, kad daug vietinių ūkininkų buvo tardomi, bet kaltininkų nerasta. Mūsų palydovas grįžo namo saugiai.

1940.XII.9 iš Maskvos NKVD atėjo slapta instrukcija, kad Lietuvos respublikoje būtų sudarytas tikslus likvidavimo planas nepatikimo elemento. Serovas, NKVD viršininkas, paruošė instrukcijas, pagal kurias areštai ir išvežimai turėjo praeiti sklandžiai ir be triukšmo. 1941 metais balandžio mėn. iš visų saugumo dalinių pareikalauta tikslaus vežamųjų sąrašo su adresais. Dar kartą pakartota, kad viskas turi būti įvykdyta dienos metu, nes naktį sunkiau surasti aukas, be to, naktimis lengviau pabėgti ir kaip yra atsitikę Rokiškio ir Marijampolės apskrityse. Gegužės 31 d. atėjo naujos instrukcijos, reikalaujančios išvežimus neatidėliojant dar paskubinti. Na ir prasidėjo. Vilniaus gatvėse pasirodė sunkvežimiai prigrūsti žmonėmis. Areštai ėjo pagal planą, sklandžiai. Žmonės netikėtai užklupti, lipo į sunkvežimius be pasipriešinimo. Nesuimtieji, nežinodami ar yra sąrašuose, dėl visa ko laukė savo eilės, jau pasiruošę. Laukė, būdami pilni baimės, be miego, būdami visiškai pasimetę. Gyventojai, išėję į gatves, nes gatvėse buvo saugiau, tik sekė tą tragediją, neprotestuodami, ieškodami savo akimis pravažiuojančiuose sunkvežimiuose, gal pamatys kuriame nors savo brolį, seserį ar draugą.

Panerių kalnai ir miškas tik keli kilometrai nuo Vilniaus. pro Panerių kalną ėjo tunelis. Panerių kalnai buvo garsūs savo aukštom pušim ir senais ąžuolais. 1831 metais čia kovojo sukilėliai su caro kariuomene. Sodrus pušų kvapas buvo jaučiamas ištisus metus, o ypač vasarą. Todėl lankytojų čia netrūko nei žiemą, nei vasarą. Kiekvienam taip ir norėjosi įtraukti į plaučius gryno oro. Bolševikai sunaikino ir tą Vilniaus apylinkių deimančiuką. 1941 metais išpjovė pušis, buldozeriais iššvarino didelius plotus, iškraustė vietinius namų gyventojus, aptvėrė aukšta tvora. Lyg tyčia, paruošta vieta patiko vokiečiams ir jie panaudojo ją savo pragariškiems tikslams.

Netikėtas vokiečių puolimas prasidėjo birželio 22 d., ir Vilnių jie užėmė po poros dienų, kai tuo tarpu Hindenburgui 1914 m. reikėjo pusantrų metų. Neliko Vilniuje sovietų nei kvapo. Tauro gatvėje buvo studentų namai. Juose gyveno nemažas žydų skaičius, kurie įvykių priblokšti būriavosi namų mažoje salėje, nežinodami toliau ką daryti. Dauguma jų priklausė buvusiam sovietų valdžios aparatui iš kurio, matyti, jokių instrukcijų nebegavo. Keista, bet žydai, nei iš Vilniaus, nei iš mažų miestelių nesitraukė rytų kryptimi, nebėgo kartu su savo draugais iš Maskvos, nei nesislėpė miškuose. O juk dauguma turėjo numatyti, kas jų laukia. Vyresnio amžiaus žydai, kurie atsiminė 1915 metus, turbūt galvojo, kad jie vėl galės būti tarpininkais tarp vokiečių ir vietinių, nes jų kalba labai artima vokiečių kalbai. Krautuves uždarę, slampinėjo gatvėse, susibūrę į grupes, klausinėdami vienas kitą kas bus toliau. Pirmasis miesto karinis komendantas, vardu Zehnpfenig, išleido įsakymą Nr. 1, pagal kurį žydai turėjo atiduoti visą savo kilnojamą turtą. Na ir nešė žydai brangenybes, auksą, valiutą, kurią daugelis, bėgdami iš Lenkijos, buvo atsinešę.

Sekantis vokiečių potvarkis reikalavo, kad žydai nešiotų geltonas Dovydo žvaigždes ant krūtinės ir nugaros, kad vaikščiotų vorele gatvių pakraščiu, bet ne šaligatviais ir nesisveikintų ir nekalbėtų su praeiviais. Potvarkių rimtumui pademonstruoti pirmomis dienomis vokiečiai sušaudė 100 žydų. Ir vis dėl to žydai iš miesto nebėgo, nors šimtus kilometrų besitęsiantys miškai buvo vos tik 20 km nuo Vilniaus. Žydai pasyviai laukė neaiškios ateities, kuri sparčiais žingsniais artėjo. Žydai, kurių nemaža dalis gyveno išsisklaidę po visą miestą, per kelias dienas buvo suvaryti į senamiestį. Jame šimtmečiais gyveno žydai. Čia koncentravosi smulkioji jų prekyba krautuvėse ir butuose, ten buvo ir sinagogos. Apie 40-50,000 gyventojų vokiečiai suvarė į miesto getą. Butus, išeinančius į laisvą pasaulį, ištuštino, o langus užmūrijo. Įėjimai į getą buvo tik du. Dieną ir naktį šimtus ir tūkstančius vežė į gražius Panerius, iš kur jau niekas gyvas negrįždavo. Maža to, į Panerius traukiniais veždavo ir iš kitų didesnių ar mažesnių miestelių. Maža dalis aukų kartais sugebėjo ištrūkti iš nacių kraugeriškų rankų.

1944 m. birželio pabaigoje getas jau buvo beveik tuščias. Tuštėjo ne tik getas, bet ir Vilnius. Prieš išvažiuojant kažkas traukė mane žvilgterti į getą, tą 20 amžiaus pabaisą. Tik Sibiro gulagai galėjo konkuruoti savo klaikumu su Vilniaus getu. Gatvės tuščios, langai atdari, stiklai išdaužyti. Tuščiuose kambariuose skudurai, išversti dar nesudeginti baldai, pelės ir daugybė musių. Vaizdas šiurpus. Namai nesugriauti, nesudeginti, bet tušti be žmonių.

Iš rytų artėjo „išvaduotojai", raudoni bolševikai ir lenkų partizanai. Stotis pilna, norinčių pasitraukti į vakarus, nes pasklido gandai, kad vokiečiai nutarė padaryti Vilnių „Festung Vilna" ir ginti iki paskutinio kareivio. Lenkų partizanai koncentravosi miesto apylinkėse su tikslu užimti Vilnių.

Paskutinis traukinys paliko Vilniaus stotį perkrautas. Kiekviena laisva vieta ne tik vagonuose, bet ir ant stogo, ant laiptų, ant buferių užimta bėglių. Traukinys margas, spalvotas nuo moterų ir mergaičių skarelių ir vasarinių suknelių. Kiekvieno bėglio akyse ašaros ir baimė. Kažin, ar teks kada nors grįžti Vilniun? Traukiniui riedant vis toliau ir aukščiau į kalvą, dar kartą, su ilgesiu teko pažiūrėti į vieną gražiausių panoramų, į bažnyčių bokštus, tris kryžius, į Gedimino kalną.

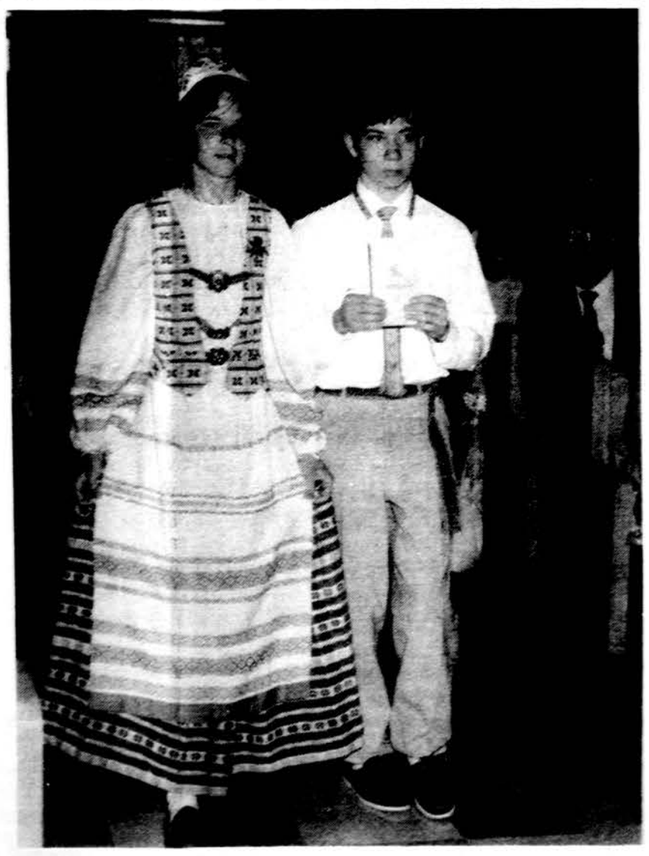

Prisiminimas Muzikos švenčių dienų Chicagoje. Per iškilmingas pamaldas Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje aukas — Lietuvos konstituciją neša jaunimas.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

MŪSŲ KOLONIJOSE

Kennebunkport, ME

KONCERTAI KENNEBUNKPORT TĖVŲ PRANICIŠKONŲ VASARVIETĖJE

Visi koncertai vyks vasarvietės auditorijoje 8 val. vakaro.

Liepos 28 d. — Frances Covalewski – Kovalevskaitė, pianistė ir A. Kiaušaitė, sopranas atliko koncertą, kuriame pianistė atliko pusę programos solo piano, o antra pusė buvo soprano solo, Frances akompanuojant.

Liepos 29 d. Antanas Keblys, baritonas ir A. Kiaušaitė, sopranas padainavo operos arijų, dainų ir duetų.

Rugpjūčio 1 d. Vasarotojų choras atliks programą F. Covalewski akompanuojant ir diriguojant.

Rugpjūčio 4 d. Benediktas Povilavičius, baritonas, kompozitoriui Jeronimui Kačinskui akompanuojant, atliks vokalinę programą, arijų ir dainų. Profesorius Marguolis pagros kelis veikalus fleita.

Rugpjūčio 10 d. Daiva Mongirdaitė duos rečitalį dainų ir operų arijų, Lorein De Cesari akompanuojant piano. Atidaroma ateitininkų kultūrinė savaitė.

Interpretatorė El. Vasyliūnienė.

Visi kviečiami koncertuose dalyvauti.

Organizacijos turi savo programas.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

Century 21 REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-767-0600

MLS

„BUD" BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite **BUDRAIČIUI**

Bus. **312-585-6100**
res. **312-778-3971**

FOR RENT

For rent 6 rm 1st fl. apt. vic 45 & Rockwell. Pay own utilities.
Call 312-847-2374

HELP WANTED

Ieškoma moteris prižiūrėti vyresnio amžiaus ligonę (važiuojamoj kėdėj) ir gyventi kartu Aurora, IL. Reikia šiek tiek mokėti angliškai. Kreiptis:
tel. 708-652-6076 arba **708-892-9682**

PAŠAUKĖ MANE...

Ši knyga — tai dabartinio **Popiežiaus Jono Povilo II biografija,** kurią parašė Jo artimas jaunystės draugas, su kuriuo jis bendradarbiavo nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra išversta į anglų, prancūzų, vokiečių, italų, japonų ir kitas kalbas. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą išvertė. kun. Ričardas Jakutis. Knyga turi daug iliustracijų, 352 psl. Spaude „Vilties" spaustuvė 1990 m. Vilniuje. Kaina **10 dol.** Su persiuntimu — 12 dol. Illinois gyventojai dar prideda 80 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4245 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS
BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

MLS
ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Bilnstrubienė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

DAYTONA BEACH, FL
Sav. parduoda 3 mieg. 2 garažų moderniską namą. **1 bl. iki Atlanto!** Skambinti nuo 10 v.r. iki 5 v. p.p.
Tel. 312-847-2226

FLORIDA
ST. PETERSBURG BEACH

Apsigyvenkite tarp draugų Belle Vista apyl. Žavus namas tik 1 mylia nuo įlankos; 3 mieg., 2 vonios kamb.; didelis kampinis sklypas. Nauji namų apyvokos reikmenys ir centr. šaldymas; prijungtas 2 auto. garažas. Viskas naujai atremontuota. Tikras svajonių namas pietų saulėje! Kaina ne per aukšta.

Detaliai informacijai kreiptis:

Chicagoje Dick Inman
tel. 708-251-9587
Floridoje, Paul Traxler,
tel. 813-367-3636
Kalbėti angliškai

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMA.
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Norinčius giminėms ar draugams dovanoti sovietinės markės automašiną ar spalvoto vaizdo televizorių „Šilelis", kreipkitės:
tel. 312-847-3824

STUDENTAI, VAŽIUOKIME Į LITUANISTIKOS SEMINARĄ!

Universitetiniai lietuvių kalbos, literatūros ir istorijos kursai

1991 rugpjūčio 4-18 LaSalle Manor, Plano Illinois

LIETUVIŲ KALBA • SINTAKSĖ • VERTIMAI • IŠEIVIJOS POEZIJA • NAUJAUSIA LIETUVIŲ NOVELĖ • IŠEIVIJOS LIETUVIŲ ISTORIJA • LEMTINGOS ISTORIJOS DATOS • ATGIMIMO LAIKOTARPIAI LIETUVOJE

Rašykite: **Lituanistikos seminaras**
P.O. Box 50660
Chicago, IL 60650

Arba skambinkite Vidai Kuprytei **(708) 863-0935** vakarais.

Lithuanian Mercy Lift darbuotoja Viligailė Lendraitienė, Aurelija Olekienė ir Lietuvos Sveikatos Apsaugos ministeris Juozas Olekas dalyvavę Sibiran ištremtųjų paminklo šventinime Naujoje Vilnioje.

KAIP LIETUVOJ SKIRSTOMI IŠ UŽSIENIO GAUNAMI VAISTAI

Mano viešnagė Lietuvoje prasidėjo Vilniuje. Čia patyriau skausmo ašaras prie tremtinių paminklo. Šioje vietoje, Naujojoje Vilnioje prieš 50 metų stovėjo pirmieji tremtinių ešalonai, pakeliui į Sibirą. Iš čia buvo išvežtas ir mano senelis. Lietuvį lyjant tūkstantinė žmonių minia stovėjo absoliučioj tyloj. Degė žvakutės, dėjo gėles ant bėgių ir prie paminklo. Didelį įspūdį padarė prez. Landsbergio kalba ir įvairių tautybių žmonių prisiminimai šios baisios tragedijos. Į šias iškilmes mane lydėjo Sveikatos Apsaugos ministras dr. Juozas Olekas, kurio šeima taip pat yra pergyvenusi tremtį.

Būdama dr. Oleko globoje, per kelias dienas turėjau progos arčiau susipažinti su Lietuvos Sveikatos Apsaugos ministerijos veikla ir teikiama pagalba vaistais ir medikamentais iš JAV ir Europos. Kaip tik tuo metu Sveikatos Apsaugos ministerija sulaukė dviejų siuntų iš Lithuanian Mercy Lift. Dr. Olekas prašė visiems padėkoti už aukas. Ne tik jis, bet daugelis Lietuvoje žmonių supranta ir įvertina, kad be mūsų aukų tų vaistų visai nebūtų.

Šiuo metu Lietuva vaistų/medikamentų gauna iš Anglijos, Prancūzijos, Danijos, Vokietijos, Australijos ir Amerikos. Didžiausia baimė yra, kad tos siuntos bus sustabdytos Sovietų. Lietuvai vaistų vis reikia ir reikės ateityje.

Man, nuolatinei Lithuanian Mercy Lift darbų talkininkei, nuolat rūpėjo kaip Lietuvoje skirstomi iš užsienio gaunami vaistai. Susitikimuose su dr. Oleku ir kitais gydytojais teiravausi kur ir kaip tie vaistai skirstomi. Man buvo paaiškinta, kad vaistai ir aparatūra yra priimami Sveikatos Apsaugos ministerijos. Tas siuntas registruoja ir skirsto į sandėlius. Sandėliai saugomi sargų ir niekas neįleidžiamas be leidimo. Vaistus, medikamentus ir aparatūrą skirsto pagal pareiškimus. Ligoninės vyriausias gydytojas praneša Sveikatos ministerijai ko jiems labiausiai trūksta ar reikia, o ministerija vaistus paskirsto ir pasiunčia. Jei Sveikatos ministerija tų vaistų nebeturi, praneša kuri ligoninė jų gavo, o ligoninės tarp savęs vaistus pasidalinusios ir apsikeitusios. Bendradarbiavimas vyksta, ne tik tarp ligoninių Lietuvoje, bet ir tarp Lietuvos ir Latvijos — vieni kitiems padeda.

Gydytojai Vilniuje ir Kaune patvirtino, kad jie tikrai gauna vaistų/medikamentų iš įvairių Labdaros organizacijų. Tie vaistai skirstomi į ligonines, ne į vaistines. Yra tik viena vaistinė Vilniuje, kuri labdaros vaistus dalina. Tie vaistai yra dalinami pagal gydytojų receptus. Kiekvienas receptas yra užregistruotas — kam jisai išrašytas, adresas ir gydytojo paaiškinimas.

Įsitikinau, kad mūsų vaistai tikrai naudojami Vilniuje ir Kaune, bet vis buvo neramumų. Ar tie vaistai pasiekia ir kitas Lietuvos ligonines kituose miestuose? Turėjau progos aplankyti savo senelį Mažeikiuose. Viešnagės metu nutariau paskambinti vyriausiam gydytojui Mažeikių Centrinėn ligoninėn. Dr. Eugenijus Zalagėnas mielai sutiko su manim pasikalbėti. Susitikus su daktaru Zalagėnu, iš karto paklausiau ar Mažeikiai gauna labdaros vaistų. Dr. Zalagėnas ne tik atsakė į mano klausimą, bet parodė kiek ir kokių vaistų/medikamentų jie yra gavę. Mačiau jo pareiškimus ir kreipimąsi į Sveikatos ministeriją Vilniuje. Mačiau ir sąrašus vaistų/medikamentų kuriuos jie yra gavę. Sąrašai tvarkingi, surašyta iš kokio krašto vaistai yra gauti ir jų kiekis. Džiugu buvo pamatyti, kad ir iš Lithuanian Mercy Lift buvo gauta vaistų bei chirurginių pirštinių. Dr. Zalagėnas nusivedė ir aprodė ligoninės vaistinę. Susitikau su vyriausia gailestingąja sesele, kuri tvarko vaistų skirstymą po visus ligoninės skyrius. Vyriausia vaistininkė padeda prie skirstymo, bet, svarbiausiai, ji sužino kam kurie vaistai naudojami nes pavadinimai vaistų skiriasi. Mažeikių ligoninėje yra tik viena knyga kuri paaiškina vaistų sudėtį ir pavadinimus. Ta knyga taip pat atsirado dėka labdaros siuntos. Dr. Zalagėnas ir dr. Olekas tikisi sulaukti daugiau mediciniškos literatūros.

Mažeikiuose buvau nuėjusi į svečius pas senelio pažįstamus. Pažįstami, kaip senelis, Sibiro tremtiniai. Jie taip pat patvirtino, kad gavo vaistų iš Amerikos. Tremtiniai buvo pirmieji kurie gavo vaistus, pagal gydytojų nurodymus.

Dr. Zalagėnas norėtų padėkoti kiekvienam asmeniškai prisidėjusiam prie šio kilnaus darbo. Prašo ir ateityje jų nepamiršti.

Mano asmeniškas džiaugsmas, buvo matant mūsų pastangas taip įvertinamas ir reikalingas. Grįžau namo įsitikinus kad ir toliau turime tęsti pradėtąjį darbą, prašydami visų lietuvių pagalbos.

Rašytojo, aukščiausios tarybos deputato Stasio Kašausko lydima lankiausi Parlamente ir dalyvavau Rainių koplyčios pašventinime. Tūkstantinės minios žmonių susirinko Rainių miškelyje prisiminti ir pagerbti prieš 50 metų žiauriai rusų nukankintuosius.

Savo viešnagę baigiau dideliame liūdesyje, dalyvavau savo senelio Sibiro tremtinio, šermenyse. Kartu ir džiaugiausi, kad galėjau bent viena iš mūsų šeimos su juo atsisveikinti.

Viligailė Lendraitienė

DARBAS MEISTRĄ GIRIA

Jonas Šileika — dar nė keturiasdešimties nesulaukęs vyras. Baigęs konservatoriją, bet didelių laurų kaip muzikantas nenuskynęs. Kol kas jis tėra vienintelis Lietuvoje žmogus, turintis „Sonor" firmos diplomą, kurį gavo po stažuotės Vokietijoje. Na, o šiemet vėl nauja kelionė — pasimokyti kviečia prancūzų firma „Selmer". Po šitos kelionės, matyt, mintis įkurti muzikos instrumentų meistrų mokyklą Joną Šileiką galutinai užvaldys. O kol kas Jonas dirba vienas, dirba neskubėdamas, nes per daug čia neįsibėgėsi, nors užsakymų turi daugybę. Pučiamieji, kaip ir styginiai, muzikos instrumentai yra labai subtilus daiktas, kurio skambesys priklauso ne tik nuo medžiagos, iš kurios yra padarytas, bet ir nuo jį padariusio meistro profesionalumo.

Žymiausių orkestrų muzikantai kreipiasi į Joną Šileiką, prašydami restauruoti vieną ar kitą instrumentą. O restauruoti, kaip ir naują instrumentą padaryti, nėra taip paprasta. Tam reikia specialių įrankių, tiksliausių staklių, medienos... Pats Jonas verčiasi kaip išmanydamas, pats sau darosi darbo įrankius. Tik jau programuojamas ar kompiuterines stakles vien svajonėse kol kas regi, nes galintys paremti nagingą meistrą ir turintys pinigų linksta į kitokį verslą. Todėl nenustebkime, jei vieną gražią dieną koks turtingas vokietis ar prancūzas nupirks mūsų Joną su visa įmantria dirbtuvėle ir kol kas Lietuvoje dar nepagerbtomis, neįvertintomis, kaip gero chirurgo, rankomis. Juk jau šiandien Jonas Šileikis gali ir kitiems parodyti, kaip padaryti mundštuką, kad klarneta prabiltų subtiliausiu balsu. Jo padarytais klarnetais šiandien groja ne vienas žymus Lietuvos atlikėjas.

Jeigu muzikos instrumentų meistrui pakaktų vien ištvermės ir Dievo duotos dovanos, galėtume pasidžiaugti. Deja, jam reikia ir materialinės paramos. Tik iš kur jos gauti, kai esame tokie vargšai?

Salomėja Čičiškina

TRADICIJŲ IR PAPROČIŲ PROJEKTAS

Tradicijos, papročiai, kalba — tai pagrindiniai aspektai, kurie padeda pagrindus lietuviškam nusiteikimui.

PLB valdyba jau antri metai vykdo tradicijų ir papročių projektą, užmezgusi ryšius su jaunimo organizacijom, jaunų šeimų judėjimu, kultūriniais vienetais. Stovyklų vadovai ir stovyklautojai rodo daug entuziazmo ir atvirumo PLB valdybos iškviestiem žmonėm, o kai kurie stovyklautojų tėvai net paskambina ar parašo išsakyti savo padėkas.

Pernai vasarą lankėsi liaudies dainininkė Veronika Povilionienė, mums gerai pažįstama iš „RATILIO" viešnagės. Šįmet stovyklas lanko Zigmas Kalesinskas, iš profesijos veterinarijos gydytojas; baigęs dailės mokyklą ir dalyvavęs folkloriniame ansamblyje „Kupolė" ir kituose judėjimuose.

Šiuo metu Zigmas Kalesinskas įkūrė Vilkijoj privačią amatų mokyklą, kurios tikslas yra rengti liaudies meistrus su gyva mūsų tautotyros ir liaudiškumo sąvoka ir pagrindais. Šioje mokykloje yra numatytas vasaros metu vieno mėnesio kursas išeivijos jaunimui.

PLB valdyba ieško būdų ir progos, kaip padėti išeivijai ir Lietuvos žmonėms daugiau ir giliau vieni kitus pažinti. Taip pat, prityrę ir gerai pasiruošę specialistai iš Lietuvos atneša mūsų jauniems žmonėms tiesiogiai lietuviškos dvasios; o Lietuvos žmonės, pagyvendami ir pabendraudami su mūsų išeivija, arčiau pažįsta mūsų pastangas ir darbą lietuvybės išlaikymui ir savo tautos meilei.

Ir. L

Malda yra galingas veiksmas, kuriuo dangaus jėgos palenkiamos žmogaus dispozicijai.

J. B. Lacordaire

Lietuviai esame visi — Lietuvių Fonde ar esi?

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. Į atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1991 m. gegužės mėn.

1 x $12 Bobelis dr. Kazys, $1,012.

1 x $20 Kanapinskas Alvydas atm. įn., $20.

3 x $25 Naujokas Justinas atm. įn.: Uksienė Marcelė, $550; Puniška Gabrielius atm. įn.: įm. 2 asm., $25; Žuvusiems 1991 m. sausio 13 d. Vilniuje atm. įn.: Janušaitis Jurgis, $25.

1 x $30 Dimas Kostas atm. įn.: įm. 2 asm., $30.

5 x $50 Augustaitis Jurgis atm. įn.: Byrne Donald ir Ann, $460; Čekanauskas kons. Vytautas ir Janina, $360; Lukas Jonas ir Barbara, $800; Nemickas Romualdas atm.: Medical Staff, Ill. Masonic Medical Center, $3,135; Pocius Stasys atm. įn.: Pocienė A., $100.

1 x $64 Kasperaitis Jonas ir Ona atm. įn.: įm. „co-workers", $334.

39 x $100 Akiračiai/Horizons Foundatin, Inc., $100; Baltic News Service, $100: Bradley Russell ir Aldona, $1,100; Brinkis dr. George Z., $1,400; Bureikaitė Rita Daiva, $400; Čyvas kun. Matas, $2,800: Daugėla Stasys ir Ona, $1,300; Dautartas Leonas atm. įn.: Dautartas Algimantas, $100; Deveikis Stasys (miręs) ir Ona, $1,405; Dobrovolskis Stasys, $100; Dovydaitis Vincas ir Ema, $1,100; Eitkinas inž. Vytautas atm. įn.: Jančauskas D. ir P. $25, Jančauskas, P. ir S. $25 ir 4 kt. asm., $100; Hurtig Lydia, $100; Jasiulionytė-Kalušėnienė atm. įn.: Jasiulionis Vladas, $200; Jodelė Julius ir Ingrida, $700; Jukneviius Gintaras, $100; Jurkstas Laura E., $100; Kontrimas Ričardas ir Raimonda, $1,650; Korius Zdislovas ir Stasė, $825; Kulikauskas Edmundas ir Rūta; $300; Lembertas Pranas atm. įn.: Lembertas Monika, $1,800; Lembertas Vitalis ir Danutė, $810; Liutermoza pulk. Albertas atm. įn.: Liutermozienė Ona, $2,100; Mačiulis Apolonija, $100; Mikalonis Vincas, $100; Nasvytis dr. Motiejus ir Salomėja atm. įn.: Gudauskienė Giedra, $200; Nausėdaitė Natalija, $100; Oksas Leonas (miręs) ir Izabelė, $1,700; Pažiūra Vladas ir Alfonsa, $900; Polikaitis Antanas ir Dalilė, $910; Raulinaitis Julius ir Irena, $600; Seliukas Bronius ir Angelė, $625; Seménienė Stasė, $100; Shepetys Stanley ir Janina, $100; Šlapelis Jurgis atm. įn.: Sirutienė Gražutė, $300; Šlapšienė Marija atm. įn.: Galdikas Antanas ir Filomena, $200; Trečiokas Vytautas ir Teresė; $100; Uksas Jurgis ir Marcelė, $2,400; Vidugiris Vytautas ir Elena, $715.

1 x $120 Sadauskas dr. Jurgis atm. įn.: Sadauskas J. Linas $70, Garūnas Albinas ir Ona $50; $220.

2 x $150 Kazlauskas Gasparas, $650; Klimas Raimundas atm. įn.: Demarco Michael ir Renee $50, Ozinskai Albina, Alvydas, Vida $50, Mačys Ginius ir Dalia $25, Wentz Margaret $25, $150.

5 x $200 Balčiūnas Valerijonas atm. įn.: Balčiūnienė Elena, $2,095; Daržinskis Stasys ir Ona, $500; Gedgaudas Mindaugas ir Violeta, $950; Kleiva Kazimieras atm. įn.: Bartkus Bronius $50; Krasauskas Mečys ir Elena $25, Vaškelis Aleksas ir Prima $25 ir 8 kt. asm., $200; Nelsas Romas ir Angelė, $950.

1 x $250 Remys dr. Edmundas ir Dalia, $450.

2 x $300 Digrys dr. Vytautas atm. įn., $600; Mitkus Juozas ir Dana, $700.

1 x $400 Galdikas Antanas ir Filomena, $1,800.

1 x $500 Tonkūnas Mykolas atm. įn.: Rudaitis Teodoras ir Ritonė $120, Kurkulis Albinas ir Dana $50, Ročkuvienė Marija $50, Draugelis Arūnas ir Irena $25, Lesniauskas dr. Algis ir Teresė $25, Meilienė Irena $25, Rimkus Rimvydas ir Genė $25, Raudonis Juozas ir Ginta $25 ir 9 kt. asm., $650.

1 x $600 Kačilauskas Juozas ir Hilda, $1,000.

1 x $700 Birulis Nikalojus ir Lidija atm. įn.: Dolles Nina, $1,591.15.

1 x $1,000 Singleton Nijolė.

1 x $1,965 Rutkauskas (Rutenis) Jonas atm. įn.: May Department Stores Co. $500, Pavlik Mr. & Mrs. Ronald $500, Farrell Mr. & Mrs. David $250, Young Harvey $200, May Design and Construction Co. $150, Honig Lawrence $100, Strong John $75, Dunham John $50, Hays Thomas $50, Long Mr. & Mrs. Alfred $50 ir 2 kt. asm., $2,065.

1 x $12,985.10 Urbanavičiūtė Jadvyga, testamentinis palikimas, $13,085.10.

1, $44,072.80 Ragelis Antanas, testamentinis palikimas, $44,702.80.

Iš viso $68,843.90

GAIDAS–DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

midland federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

FSLIC

EQUAL HOUSING LENDER

APLINK MUS

x „Draugo" gegužinė jau čia pat. Sekmadienį, rugpjūčio 4 d., prasidės pamaldomis marijonų vienuolyno kieme, o po to medžių pavėsy bus galima pasisvečiuoti, skaniai pavalgyti, atsigaivinti. Jei kas norės, galės prenumeratą pratęsti, papigintų knygų nusipirkti. Administracija veiks iki vėlaus vakaro. Bus ir loterija.

x Inž. Juozas Daunoras buvo rastas negyvas savo bute, Oak Lawn, IL. Matomai širdies smūgio jis buvo ištiktas šeštadienio vakare. Buvo aktyvus lietuviško gyvenimo dalyvis: Jaunimo centro valdybos narys, Margučio ir Foto archyvo talkininkas ir lietuviškųjų darbų rėmėjas. Apie laidotuves bus pranešta per spaudą ir lietuviškas radijo bangas. Birželio 15 d., vadinas prieš 6 savaites, belankydama savo vyrą ligoninėje, mirė jo žmona Janė. Liko žmonos broliai Adomas ir Henrikas Maciejauskai ir jos sesuo Australijoje.

x Vytautas Volertas, rašytojas, atvyksta į Dainavą ir LFB studijų savaitėje rugp. 10 d. skaitys paskaitą ir dalyvaus kitose svarstybose.

x Istorikas Alfredas Bumblauskas, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dekanas, atvyksta iš Lietuvos dėstyti kursą XVII-tame Lituanistikos seminare rugpjūčio 4-18 dienomis, La Salle Manor, Plano, IL. Jaunas istorikas skaitys kursą: Lemtingos Lietuvos istorijos datos (nuo Lietuvos atradimo iki 1990 kovo 11 d.). Visi studentai yra kviečiami dalyvauti. Dėl informacijų skambinti Vidai Kuprytei (708) 863-0935.

x Vilija Bogutaitė iš Cicero, 15 metų, Teresės ir Jono Bogutų dukrelė, yra viena iš 12 Illinojaus Gwendolyn Brooks poezijos laureačių. Jos eilėraštukas ir nuotrauka buvo įdėta vakarykščiam „Chicago Tribune" numery.

x „Draugo" renginių komitetas, kuris rengia gegužinę rugpjūčio 4 d., maloniai prašo tautiečių paaukoti bent kokį vertingą daiktą laimėjimams. Dovanos priimamos „Draugo" administracijoje darbo valandomis 9 val. r. iki 4:30 v. p.p. ir šeštadieniais iki 12 valandos. **Tel. (312) 585-9500.** Iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

x Norėdami atšvęsti įvairias šeimos šventes bei šermenų pietus prieinamomis kainomis, prašom kreiptis į **Baltijos restoraną, 8100 Roberts Rd., Justice, Il. tel. 1-708-458-1400.**

(sk)

x 55 SV. MAISTO PRODUKTŲ pristatome į namus LIETUVOJE: cukrus, ryžiai, mėsa, miltai, kondensuotas pienas, olandiškas sūris, šprotai, aliejus, razinos, riešutai, kava, arbata, prieskoniai ir t.t. — $95. ŠVENTINIS SIUNTINYS: kava, razinos, riešutai, šprotai, mėsa, šampanas, šokoladas dėžutėse, gėlės — $65. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel 312-434-9656 arba
312-737-1717

x A.a. kun. Robertas Kęstutis Balčys, Amsterdamo, NY, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, po trumpos ligos liepos 26 d. mirė.

x John Jagiella sekmadienio „Chicago Tribune" laiškų skyriuje rašo, kad neseniai laikraščio vedamuosiuose pateikta sugestija, jog yra ne laikas kalbėti apie Pabaltijo nepriklausomybę, kada norima sulaukti pasisekimo derybose su Sovietų Sąjunga. Atskyrimas tų klausimų yra pavojingas. Derybose negalima ignoruoti visokius nusikaltimus, kai dar juos nori net melais užmaskuoti. Sovietai mums tai nedaro tik todėl, kad mes esame dideli. Jie Pabaltiją okupavo jėga ir teroro priemonėmis ji laiko iki šiol.

x Atsiųsta paminėti. DAINAVA 45. ALRKF Jaunimo stovyklos Dainavos leidinys 1991. Redaktorius — Juozas Baužys. Viršelio projektas Onos Baužienės. Spaudė Draugo spaustuvė. 63 p., didelio formato, daugybė nuotraukų iš Dainavos stovyklaujančių, trumpa stovyklos istorija ir sąrašas aukotojų, kurie šią stovyklą pastatė ant kojų.

x Lietuvių fondo metinis vajaus pokylis įvyks lapkričio 16 d. Martinique salėje.

x Marija Norušis, Highland Park, Ill., A. Vidugiris, Santa Monica, Cal., Pijus Stončius, Orland Park, Ill., Alodija D. Trečiokienė, Santa Monica, Cal., Jonas Grebliauskas, St. Petersburg Beach, Fla. „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, su prenumeratos pratęsimo mokesčiu paaukojo ir po 20 dol. dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x Grąžino laimėjimų šakneles su 15 dol. auka: kun. P. Gaida, Mississauga, Kanada, R. Sirutis, Toronto, Kanada, V. Blažaitis, Stella Skiris, Chicago, Ill., Z. Sinkevičius, Melrose Park, Ill., Ray Grigaliūnas, Forest Park, Ill., R. Ziegarys, Toronto, Kanada. Labai dėkojame.

x Grąžino laimėjimų šakneles su 12 dol. auka: dr. Kenneth J. Yerkes, Chicago, Ill., A. Garbačiaukas, Tornau ir V. Juška, visi iš Chicago, Ill., R. D. Karka, Toronto, Kanada. Dėkojame.

x Raimondas Mieželis, North Miami Beach, Fla., Juozas Žilionis, Cleveland, Ohio, buvęs „Draugo" artimas bendradarbis, lietuviškos knygos platintojas, abu „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai per daugelį metų, pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka. Labai dėkojame.

x NAUJAS „ŽAIBO" NR. 10! 10 kg. (22 sv.) skaniausių mėsos produktų: 3 kg. kapotas kumpis konservuose (6 dėž.), 1 kg. liežuvis drebučiuose (3 dėž.), 1 kg. vištiena savo sultyse (3 dėž.), 2 kg. file natūralioje plėvėje, 1 kg. lietuviškas skilandis, 1 kg. kiaulienos šoninė šalto rūkymo, 1 kg. „Lietuviška" dešra. Kreiptis: **„ŽAIBAS" 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-430-8090.**

(sk)

x KARGO Į LIETUVĄ: drabužiai, maistas, vaistai. MUITO NĖRA, KIEKIS NERIBOTAS. Pristatome į namus pigiausiomis kainomis. Siuntinius mums siųskite paštu arba UPS. RŪKYTOS MĖSOS GAMINIAI su pristatymu į namus — 22 sv. tik $80. Pervežame dolerius į Lietuvą. **Atlanta Import-Export, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121.**

(sk)

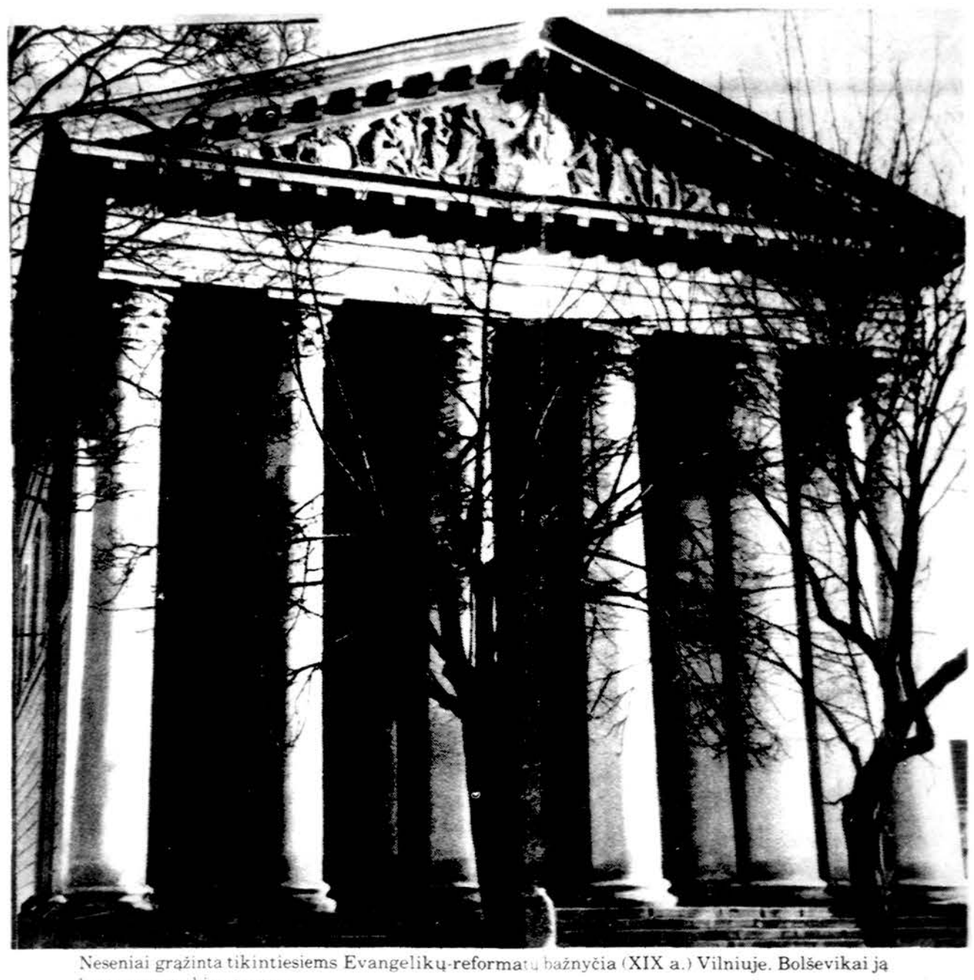

Neseniai grąžinta tikintiesiems Evangelikų-reformatų bažnyčia (XIX a.) Vilniuje. Bolševikai ją buvo pavertę kino teatru.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SPECIALUS L. FONDO SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Fondas liepos 27 d. Jaunimo centro salėje sušaukė specialų savo narių suvažiavimą nuspręsti numatyto vieno milijono dolerių skyrimą Lietuvai.

Suvažiavimą atidarė tarybos pirm. P. Kilius. Jis drauge su vald. pirm. Alg. Osčiu suvažiavimui ir vadovavo, sekretoriumi pasikvietę V. Kamantą, tarybos sekretorių.

Pirm. P. Kilius pasveikino atvykusius į šį svarbų suvažiavimą, išryškindamas suvažiavimo tikslą. Invokaciją sukalbėti buvo pakviestas prel. J. Prunskis. Registracijos ir balsų skaičiavimo komisijas sudarė M. Remienė, St. Baras, V. Momkus.

Pirm. P. Kilius atkreipė dėmesį, kad padėtis Lietuvoje vis dar neaiški ir netikra. Reikės sekti įvykius ir tada vykdyti galutinį skyrimą. L. Fondas informuos visuomenę, kas bus daroma su tuo Lietuvai numatytu milijonu dolerių.

Valdybos pirm. adv. Alg. Ostis atkreipė dėmesį, kad L. Fondo paramos skyrimas turi derintis su įstatymų nuostatais, tvarkančiais fondų veikimą. Lėšų skirstymas turi atitikti fondus tvarkančių įstatymų taisykles.

Registracijos ir balsų skaičiavimo komisijos pranešimą padarė V. Momkus: suvažiavime dalyvauja 102. Balsavime dalyvavo 1348 nariai su 10,463 balsais. Dauguma balsus atsiuntė paštu.

Diskusijose buvo siūlymų, kad bent dalis to milijono būtų Lietuvai skiriama jau dabar. Tą Jablonskio siūlymą parėmė kun. P. Daugintis. Diskusijose dar dalyvavo Br. Nainys, V. Naudžius, D. Kojelytė, dr. A. Razma, J. Masilionis, St. Baras, P. Kleinotas, T. Antanaitis, J. Žemaitis ir kt.

V. Momkus pranešė balsų skaičiavimo komisijos susektus duomenis: pasiūlymui pritariančių buvo 1101 narys su 8,581 balsu. Nepritariančių — 179 su 1451 balsais. Taigi 82% pritarė skyrimui numatytų lėšų Lietuvai ir jie pasisakė už fondo tarybos padarymą ir patikėtiniais. Taigi suvažiavimas pritarė numatytam planui skirti paramą Lietuvai, atliekant tą tinkamu būdu ir laiku, ką nulems taryba — patikėtiniai.

Tokiam sprendimui yra gautas ir Lietuvių Bendruomenės pritarimas, kaip to nuostatai reikalauja.

Br. Nainys siūlė sudaryt programą — kasmet telkti specialias lėšas Lietuvai, nemažinant Liet. Fondo turimų lėšų.

P. Kilius pabrėžė, kad priimtas pasiūlytas planas: tinkamu laiku skirti paramą Lietuvai ir Fondo taryba drauge padaryta ir fondo patikėtiniais — trastistais.

Suvažiavime pirmoje eilėje sėdėjo fondo steigėjai — pirmūnai: dr. K. Ambrozaitis, Dr. G. Balukas, T. Blinstrubas, dr. Ant. Razma, dr. J. Valaitis.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Juoz. Pr.

FILMO „NAKTIS LIETUVOJE" PREMJERA

Liepos 20 d. Algimanto Kezio „Antro aukšto galerijoje" (Stickney, IL) įvyko video filmo „Naktis Lietuvoje" premjera. Premjeroje dalyvavo filmo autorius-režisierius Arvydas Reneckis, produseris Vytautas Vilimas ir apie 50 kviestų svečių, kurie įdėmiai sekė filmo eigą ir po peržiūros apie ją šnekučiavosi, kėlė klausimus ir sumanymus, į kuriuos filmo kūrėjai atsakinėjo ir aiškino tolimesnes tokių filmų gamybos prošvaistes.

Filme vėl primenami tragiškieji sausio 13 d. įvykiai Vilniuje, tačiau jiems suteikiama plati istorinė bei politinė panorama. Juozas Urbšys, Česlovas Milošas, Liudas Dovydėnas, Juozas Girnius, Ladoslaus Tulaba, partizanas Vytautas Mačiuika, Juozo Lukšos-Daumanto ryšininkė, partizanė Linkaitė, Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis — štai pagrindiniai filmo veikėjai, bei papildymo dramatizavimo nereikalaujančios mūsų tautos istorijos pasakotojai.

Šis filmas, autoriaus Arvydo Reneckio žodžiais tariant, skiriamas ne tiek mūsų tautiečiams, kiek kitataučiams. Filme skausmingai iškeliamas klausimas, kas yra stipresnis: istorinis, moralinis, žmogiškasis teisingumas, ar šaltas politikų išskaičiavimas? Būtų gerai, kad šis klausimas tiek pat akivaizdžiai kaip filme „Naktis Lietuvoje" iškiltų šio pasaulio didiesiems, kurie skelbiasi esą teisingumo ir demokratijos gynėjais. Filmas išvydo dienos šviesą dėka rėmėjų, kurių tarpe yra Šarūnas Marčiulionis, Jonas Dovydėnas, Rimas Poškaitis, dr. Jonas Adomavičius ir kiti.

Dalis svečių, susirinkusių į filmo „Naktis Lietuvoje" premjerą liepos 20 d.

x Grąžino laimėjimų šakneles su 12 dol. auka: kun. F. Kireilis, Vytas Grybauskas, Augustinas Pocius, Alfonsas Gerčys, Kostas Juškaitis, S. Plenys, Vacys Urbonas, Stasė Olšauskas, Br. Bildušienė, Elena Jurkėnienė, Simas Paulius, Genė Dambras, P.A. Asiura, Emilija Szabo, Gertrude Vaičiulis. Visiems tariame ačiū.

x Daktaro kabinetui reikalinga tarnautoja, gerai mokanti anglų kalbą. Skambinti po 11 val. ryto **tel. 312-471-3300.**

(sk.)

x Švč. Marijos Snieginės šventėje rugpjūčio 5 d. pirmadienį, **Židinys** maloniai kviečia į pamaldas su šv. Mišiomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje **6:30 v.v.**

(sk.)

x Parduodami AUTOMOBILIAI Lietuvoje papigintomis kainomis su garantija. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Nuvežame ir parvežame į New York'o ir Washington'o aerouostus jūsų svečius iš Lietuvos. Pasitikimas ir išlydėjimas, maitinimas, pravažiuojamų miestų apžvalga foto atminimui, gėlės. Organizuojamos kelionės į Niagara krioklį. Pravažiuojamų miestų apžvalga, maitinimas, nakvynė. **Vaikams nuolaida;** iki 5 m. 60%, iki 10 m. 20%. Kreiptis: **tel. 312-847-3824.**

(sk)

x SIUNTINIUS PRISTATOME į namus LIETUVOJE. Rūbai, maistas vaistai — **kiekiai neriboti, muito nėra.** Iš kitų miestų savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60619, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Dr. Vytautas Musonis, Oak Lawn, Ill., Roma Murphy, Union Pier, Mich., Eleonora Szwed, Chicago, Ill., Ramunas Buzėnas, Los Angeles, Cal., A. Končius. Livonia, Mich., Vacys Numgaudas, Harbert, Mich., Joseph Vizgirda, Aurora, Ill., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą, pridėjo po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x J. Mikulis, Westchester, Ill., Anelė Šulaitis, Cicero, Ill., A. Keraminas, Rockford, Ill., Valeria Lesčinskas, St. Petersburg, Fla., Z. ir T. Mišauskai, Union Pier, Mich., V. ir P. Janušonis, Dousman, Wisc., Anthony Valaitis, East Lake, Ohio, G. Budraitis, Harbert, Mich., Pranas Gluoksnys, Calagary, Alta, Kanada, G. Čyvas, St. Petersburg, Fla., grąžino laimėjimų šakneles su 15 dol. auka. Labai dėkojame.

x Dr. Elena Repšienė, Oak Lawn, Ill., išvyko į ilgesnę kelionę, kur tikisi aplankyti savo brolį dr. Joną Harmonavičių gyv. Venezueloje, kuris ten gyvena jau daug metų ir turi savo praktiką. Dr. Repšienė grįš į namus rugsėjo mėn. pradžioje.

IŠ ARTI IR TOLI

VOKIETIJOJE

— Kvietimas vasaroti Neringoje. Lietuvių kelionių biuras Barta AG ir vokiečių Bernstein Reisen organizuoja keliones į Kuršių Neringą. Skrendama lėktuvu iš Hannoverio į Vilnių, gal ir į Kaliningradą. Iš Vilniaus vėl lėktuvu arba autobusu į Palangą, o iš ten — į apsistojimo vietą. Keliauninkai bus apgyvendinami Santautoj Juodkrantėje arba Rūtoj Nidoje pagal norą. Kambariai vienos arba dviejų lovų su balkonu, vonia ir WC. Pilnas aprūpinimas maistu. Iš apsistojimo vietų už nedidelį priedą ruošiamos iškylos į Klaipėdą bei Palangą, laivu į Kuršių Mares su pikniku gamtoje, kelionės samdyta mašina į apylinkes, pvz. Kaliningradą ar kitas vietoves. Galima išsinuomoti dviračius. Kelionės vyksta 4 kartus per mėnesį: išskrendama šeštadienį 14 val. į Vilnių. Skridimas trunka apie 90 minučių. Smulkesnes informacijas teikia Jonas Valiūnas.

— Svečiavosi vilniškės „Liepaitės". Vykdamos koncertuoti į Prancūziją, 1991 birželio 18 į Vasario 16 gimnaziją užsuko Vilniaus jaunų mergaičių choras Liepaitės. Popiet Romuvos pilies salėje, diriguojamos choro vedėjo Petro Vailionio, Ninos Timofejevos bei Audronės Sabkauskienės ir Henrikos Šeškuvienės, darniai padainavo keliolika Vydūno, A. Budriūno, M. K. Čiurlionio, Putino-Mykolaičio ir kitų dainų. Koncertėlį baigė Maironio Lietuva brangi. Grįždamos namo po koncertų Prancūzijoje, Liepaitės vėl atsilankė Romuvoje. Birželio 25 Huettenfeldo Šv. Jėzaus Širdies bažnytėlėje giedojo lietuviškas Mišias per kun. E. Putrimo laikomas pamaldas. Dirigavo Petras Vailionis, vargonavo Margarita Bareščenskaja. Solo giedojo ąžuoliukų augintinis Genadijus Bergorulko. Šios Mišios buvo giedamos tik antrą kartą. Jas prieš 10 metų parašė kompozitorius Feliksas Kairys, bet dėl suprantamų priežasčių turėjo laukti iki pertvarkos. Jaunučių mergaičių choras savo amžių atgyvenusią Huettenfeldo bažnytėlę (šiemet žada jos vietoje statyti naują) pavertė didinga katedra. Toks nepaprastas buvo įspūdis. Jei toks choras giedotų kiekvieną sekmadienį, neliktų nei vieno bažnyčios nelankančio lietuvio.

— Bad Zwischenahno LB dovana Lietuvių kultūros institutui. Lietuvių kultūros institutą pasiekė VLB Bad Zwischenahno apylinkės bibliotekėlė — per 100 knygų. Įsteigė ir ją pavyzdingai tvarkė ilgametis tos apylinkės pirmininkas, Povilas Kazirskis. Jam mirus, biblioteką globojo velionio įpėdinis Oswald Krause. Sumažėjus paklausai, O. Krause knygas atsiuntė Lietuvių kultūros institutui, kuris nuoširdžiai dėkoja už vertingą dovaną.

Ta proga norime priminti visiems, kad LKI priima į savo biblioteką visas lituanistines knygas, o į archyvą — LB apylinkių, kitų lietuviškų organizacijų, bei pavienių asmenų bylas, susirašinėjimus, foto nuotraukas. Neišmeskime nieko: viską siųskime saugoti ir naudotis Lietuvių kultūros institui. Tai vertinga istorinė medžiaga, kuri padės nušviesti mūsų gyvenimą Vokietijoje.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.